

ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLOS ŠIMTMETIS

Dr. Leonas Milčius

Kaip negalima du kartus įbristi į tą patį vandenį, taip ir sugrįžus į jaunystėje gyventas vietas, ir jos bus labai pasikeitusios, ir ten sutikti žmonės nebebus tokie, kaip anksčiau. Sugrįžimą dažniausia lydi nusivylimas, nes medžiai, pasirodo, ne tokie jau dideli, upės – ne tokios plačios, o dauguma ten sutiktų žmonių – svetimi. Buvę bendraklasiai ar bendradarbiai – pasenę, o skaisčiaakės mergaitės jau virtusios apkūnėmis damomis.

Ir vis tik yra išimčių. Kai pakviestas dalyvauti Joniškėlio (Pasvalio raj.) aukštesniosios žemės ūkio mokyklos 100 metų sukakties šventėje, vėl važiuau Šiaurės Lietuvos keliais, taip laukiau, kada pasirodys Gabrielės Petkevičaitės - Bitės raštuose ne kartą minimas Joniškėlio miestelis, balti jo bažnyčios bokštai. Jaudinausi lygiai taip pat, kaip ir prieš 34 metus. Tuo metu aš, būsimasis žemės ūkio inžinierius mechanikas, Žemės ūkio akademijos auklėtinis vykau į savo būsimąją pirmąją darbovietę atlikti priešdiplominę praktiką. Ten ir pasilikau. Iš karto turėjau vadovauti agronomijos specialybės moksleivių metalo darbų praktiniams užsiėmimams, o nuo rugsėjo 1-osios technikos dalykų mokiau būsimuosius mechanikus. Šioje nuostabioje mokykloje dirbau tol, kol pasiryžau toliau gilinti savo profesines žinias, atsidėti moksliniam darbui.

Tada, lygiai tokią pat karštą vasaros dieną teko važiuoti kumpanosiu, barškančiu, beveik faneriniu autobusu. Duobėtas ir vingiuotas vieškelis, prie kurio, nuklotos storu dulkiu sluoksniu, spie-

tėsi sodybos ir tokie pat pilki pakelės krūmai, pievos su žalių karvių bandomis, dar didžiosios melioracijos nepaliesti lapuočių medžių gojai, atrodė toks ilgas ir nuobodus. Šį kartą, sėdint kad ir ne naujame, bet gana patogiam automobilyje, ištiesinto asfaltuoto kelio Biržai-Šiauliai atkarpa nuo Pasvalio iki Joniškėlio prabėgo per akimirką.

Nuo seno lygios, bet sunkios Pasvalio, Joniškėlio žemės buvo palankios žemdirbystei. Šiauriausias Lietuvos pakraštys visada duodavo gausų kviečių, linų, cukrinių runkelių derlių. Ir per didžiausias kaitras čia vešliai žaliuodavo sodai, o per ilgus augimo metus aukštai į saulę šakas pakeldavo medžiai.

Žaluma, žaluma... Gal dėl jos ir šimtmetį švenčianti, bene pirmoji Lietuvos žemės ūkio mokykla atrodė tokia jauna ir graži. Skaisčiu, tos pačios žemės molio raudoni žėruojantys senieji mokyklos pastatai tarsi sakė: jei žmogus mūsų neapleis, tarnausim dar šimtą metų. Gal ne toks puošnus mokyklos jubiliejų sutiko tik 1963 metais atsiradęs naujasis, jau silikatinis plytų mūras. Tik prisiminimai apie čia patirtą gerį skatino ir į jį žvelgti su tokia pat pagarba. Gražiai jame buvau sutiktas tada, mielas ir jaukus jis atrodė ir šiomis dienoms.

Mokyklos šimtmečio šventės pirmąją dieną įvyko mokslinė konferencija "Žemės ūkio mokykla amžių sandūroje". Šios mokyklos dėstytojų, iškilmes atvykusių mokslininkų, Žemės ūkio ministerijos ir kitų specialistų pranešimai buvo skirti ne vien Joniškėlio aukštesniosios žemės ūkio mokyklos istorijai, bet ir dabartinėms kai-

Mokyklos 100 - mečiui atminti pašventintas paminklinis akmuo. Prie mikrofono Joniškėlio parapijos klebonas Benediktas Urbonas, jam iš kairės – mokyklos direktorius J. Gudonis.

Joniškėlio aukštesniosios žemės ūkio mokyklos senieji pastatai.

mo švietimo problemoms, žemės ūkio dalykų mokymo kryptims ir kaimo ateities.

[Simintini buvo ir kiti jubiliejaus šventės momentai: šv. Mišios Joniškėlio bažnyčioje, paminklinio akmens atidengimas, iškilmingas minėjimas, nuotaikinga vakaronė. Gausiai susirinkę buvę auklėtiniai ir dabartiniai studentai, įvairiu laiku mokykloje dirbę dėstytojai, svečiai, miestelio ir jo apylinkių gyventojai galėjo nuotaikingai pabendrauti, pasigėrėti visada gražiai tvarkoma aplinka, prisiminti čia pragyventus metus. Galėjome pasidžiaugti naujais pastatais, gausiais da-

bartinių studentų techninės ir meninės kurybos darbais, gerai įrengtais mokymo kabinetais. Apie tai bylojo sporto salėje ir kaimo surengta įvairių rankdarbių, prietaisų, mokymo priemonių bei technikos paroda. Žemės ūkio mašinų pažangą per praėjusį laiką bene geriausiai atskleidė vienas šalia kito pastatyti du traktoriai: sovietinės gamybos, metaliniais ratais, atviras "Universal-2" ir šiuolaikinis suomiškas "Valtra Valmet".

Dabartinėje Joniškėlio aukštesniojoje žemės ūkio mokykloje mokosi per 500 jaunuolių ir merginų. Baigusieji pilną vidurinę mokyklą per trejus mokymosi metus čia gali įgyti tokias specialybes: ekologinės žemdirbystės technologo, buhalterio, automobilių priežiūros ir remonto jaunesniojo inžinieriaus. Baigusieji pagrindinę (nepilną) bendrojo lavinimo mokyklą įgyja namų ūkio ekonomės, žemės ūkio techniko mechaniko, ūkininko, biuro komersanto profesines kvalifikacijas.

Senajame mokyklos pastate buvusio istorijos dėstytojo Albino Kazlausko ir tebedirbančio inžinieriaus mechaniko Juliko Simonaičio

pastangomis įrengtame ir rūpestingai prižiūrimame muziejuje buvo galima pajusti viso praėjusio šimtmečio dvelksmą, susipažinti su mokyklos istorija. 1810 metais jaunasis dvarininkas Ignas Karpis pagal Vilniaus universiteto parengtus nuostatus Joniškėlyje įkūrė dviklasę parapijinę mokyklą. Vėliau jis testamentu paskyrė mokyklai nemažą plotą žemės bei pinigų. 1869 m. prie mokyklos įsteigta mokomoji agronomijos ferma, kuri 1899 m. pertvarkyta į žemės ūkio mokyklą su 110 hektarų dirbamos žemės. Šiai mokyklai buvo suteiktas Igno Karpio vardas. Dar ir dabar tebestovi 1902 m. Mažupės ir Mūšos santakoje išaugę raudonplyčiai pastatai, menantys ne tik mokyklos iškėlimą Pirmojo pasaulinio karo metais, vėliau sekusius uždarymus, bet ir jos atidarymą 1920 m.

1945 metais okupacinė valdžia šią mokyklą pavadino žemės ūkio techniku, primedama jai nieko bendro su Lietuva neturėjusio savamokslinio Ivano Mičiūrinio vardo. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, sugrąžintas ir

(Nukelta į 4 p.)

Mokyklos 100-mečio šventėje dainuoja Lietuvos žemės ūkio ministerijos mišrus choras "Dobilas" (vadovė - Gražina Vaišnoraite)

L. Milčiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **PIRMOJI PREMĖRO KELIONĖ.** Ministras Pirmininkas Rolandas Paksas birželio 30 d. supažindino Prezidentą Valdą Adamkų ir Seimo Pirmininką Vytautą Landsbergį su vizito į Maskvą rezultatais. Seimo vadovo teigimu, Premjeras paliudijo, kad vizito Maskvoje metu buvo jaučiama "palankumo, draugiškumo atmosfera". Su Rusijos Ministru Pirmininku Sergejumi Stepasinu birželio 29 d. Lietuvos Premjeras pasirašė keletą dvišalių sutarčių, tarp jų - dėl dvigubo apmokestinimo, dėl investicijų skatinimo ir apsaugos, dėl ilgalaikio bendradarbiavimo tarp Lietuvos regionų ir Rusijos Kaliningrado srities, dėl pensijinio aprūpinimo, dėl piliečių laikino darbo. Abiejų šalių vyriausybės vadovai pavedė Lietuvos ir Rusijos derybininkams iki rudens susitarti dėl galimybių parengti dvišalį susitarimą ilgalaikio naftos ir dujų tiekimo Lietuvai klausimais. Tai buvo pirmasis R. Pakso vizitas į užsienį po jo paskyrimo Lietuvos Ministru Pirmininku.

• **LIETUVA – KAZACHSTANAS.** Lietuvą domina galimybė gauti naftos iš Kazachstano bei padidinti šios šalies naftos eksportą per Klaipėdos uosto terminalus. Tokia pozicija buvo išsakyta Ministro Pirmininko Rolando Pakso susitikime su Kazachstano Prezidentu Nursultanu Nazarbajevu Zalcburge. Premjeras pakvietė Kazachstano valstybinės naftos kompanijos vadovus atvykti į Lietuvą aptarti bendradarbiavimo klausimus. Susitikime taip pat pabrėžta būtinybė skatinti prekybinius ryšius tarp abiejų šalių. N. Nazarbajev pritarė pasiūlymui padidinti Kazachstano prekių eksporto apimtį per Klaipėdos uostą. Jis atkreipė dėmesį, jog tai dažnai būna greitesnis kelias Kazachstano prekėms pasiekti Vakarų nei per Juodąją jūrą. Kazachstano Prezidentas pakvietė Lietuvos įmones aktyviau investuoti Kazachstane. R. Paksas dar kartą perdavė N. Nazarbajevui Prezidento Valdo Adamkaus kvietimą apsilankyti Lietuvoje, taip pat perdavė kvietimą atvykti į Lietuvą ir Kazachstano Respublikos Ministrui Pirmininkui.

• **SVEČIAS.** Birželio 30 d. vakare į Lietuvą oficialaus vizito atvyko Graikijos Prezidentas *Constantinos Stephanopoulos*. Sekančią dieną jis susitiko su Lietuvos Prezidentu Valdu Adamkumi. Per susitikimą aptartas dvišalis ekonominis, politinis, kultūrinis bendradarbiavimas, Lietuvos įsijungimas į Europos Sąjungą ir NATO. Graikijos Prezidentas taip pat susitiko su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, kalbėjo Lietuvos Seimo posėdyje.

• **J. KRONKAITIS – KARIUOMENĖS VADAS.** Nuo liepos 1 d. Lietuva turi naują kariuomenės vadą - brigados generolą Joną Kronkaitį, pakeitusį beveik šešerius metus šias pareigas ėjusį generolą majorą Joną Andriškevičių. "Šioje asmenybių kaitoje matome Lietuvos kariuomenės tradicijų tęsą", sakė Prezidentas Valdas Adamkus ceremonijoje, kuri buvo surengta aikštėje priešais Krašto apsaugos ministeriją. Brigados generolui J. Kronkaičiui priklaupus, Prezidentas ir vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas V. Adamkus kardu pri-lietė naujojo kariuomenės vado petį ir pagal nustatytą tvarką paskelbė skiriamą jį į šias pareigas. Tarnybą pradedantis kariuomenės vadas perskaitė priesaikos tekstą.

• **KELIONĖS – BE VIZŲ.** Nuo liepos 1-osios Lietuvos piliečiai turizmo ar verslo tikslais galės be vizų vykti į visas dešimt Šengeno susitarimo šalių. Tą dieną įsigalioja prieš tris savaites pasirašytos dvišalės bevizio režimo sutartys su Benilukso valstybėmis - Belgija, Olandija ir Liuksemburgu. Šios trys šalys vėliausiai iš Šengeno grupės narių sudarė bevizių kelionių sutartis su Lietuva. Šengeno šalys yra panaikinusios tarpusavio sienų kontrolę, todėl galima nevaržomai keliauti iš vienos šios grupės narės į kitą. Tačiau bendra bevizės viešnagės Šengeno valstybėse trukmė negali būti ilgesnė kaip 90 dienų per pusę metų.

• **PREMIJOS.** Ministrų kabinetas paskyrė Vyriausybės premijas už reikšmingus Lietuvos menui ir kultūrai darbus. Jomis apdovanota aktorė Eglė Gabrėnaitė, rašytojas Romualdas Granauskas, muzikologė Zita Kelmickaitė, architektas Eugenijus Miliūnas, dailininkė Nijolė Vilutytė, muzikas Petras Vyšniauskas ir fotomenininkas Stanislovas Žvirgždas.

• **BYLA.** Generalinė prokuratūra iškėlė baudžiamąją bylą nesenai iš Amerikos sugrįžusiam išeiviui Vincui Valkavickui. V. Valkavickas, kuriam dabar 78-eri, Antrojo pasaulinio karo metais nacių okupuotoje Lietuvoje buvo pagalbinis lietuvių policijos narys. Lietuvos centriname valstybės archyve rasti dokumentai patvirtina, kad V. Valkavickas saugojo pasmerktuosius žydų tautybės Lietuvos gyventojus Švenčionių poligone.

• **LENGVATOS?** Nuo liepos 1 d. Lietuvoje trigubai atpigo leidimai alaus ir vyno importui. Žyminis mokestis už leidimą importuoti vyną ir alų bei leidimo perregistravimą sumažėjo nuo 150 iki 50 tūkstančių litų. (*Pagal Eltos pranešimus*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Popiežius Jonas Paulius II užbaigė savo ilgą viešnagę Lenkijoje. Jis atrodė labai išvargęs ir nusilpęs. Šioje kelionėje popiežius aplankė 21 Lenkijos miestą, net 40 kartų dalyvavo viešuose pasirodymuose maldininkams. Paskutiniame sustojime jis turėjo aukoti šv. Mišias didžiulėje Krokuvos aikštėje. Tačiau jo asmeninis gydytojas Renato Buzzonetti uždraudė jam išlipti iš lovos, liepė gerti vaisius ir ilsėtis. Tuo metu buvo labai karšta: oro temperatūra viršijo 100 F laipsnių. Prieš tris dienas Varšuvoje popiežius, išėjęs iš Vatikano ambasadų, pargriuvo ir susižeidė smilkinį. Jam teko susiūti prakirstą odą. Kelionės planai buvo pakeisti, nes popiežius būtinai norėjo nors trumpam sustoti ir aplankyti Juodąją Madoną *Czestochowa* mieste.

Krokuvos parodų aikštėje, nepaisant lietaus, susirinkusi milijoninė minia verkė išgirdusi, kad Šventasis Tėvas – buvęs šios diecezijos arkivyskupas, kardinolas Karolis Voityla nedalyvaus pamaldose. Šv. Mišias aukojo Vatikano užsienio reikalų sekretorius kardinolas *Angelo Sodano*, o popiežiaus pamokslą perskaitė dabartinis Krokuvos arkivyskupas, kardinolas *Franciszek Macharski*. Vatikano spaudos ryšininkas *J. Navarro – Valls* paaiškino reporteriams, kad ir popiežius kartais turi paklausti kitų asmenų patarimų. Šiuo atveju jis pakluso savo gydytojui ir padėjėjams.

Dėl lengvo gripo buvo atidėta kelionė į Armėniją,

POPIEŽIAUS APSILANKYMAS LENKIJOJE

kur buvo numatyta aplankyti sunkiai sergantį Armėnijos ortodoksų bažnyčios vadovą *Catholicos Karekian* iš *Etchmiadzin*.

Visuose sustojimuose svečią sutiko, kaip spėjama, apie 8 milijonai žmonių. Dar daugiau jų stebėjo iškilmes per televiziją. Popiežius savo pamoksluose ragino tikinčiuosius laikytis Dievo įsakymų, gerbti žmogų – tiek gimusį, tiek ir dar negimusį.

Su lietuviais popiežius susitiko Elko mieste, nesenai įsteigtoje diecezoje. Iš Lietuvos atvyko visi vyskupai, daug kunigų, trijų seminarijų klierikai. Lietuvių grupėje buvo apie 6,000 žmonių. Tarp jų buvo ir valstybės prezidentas Valdas Adamkus. Popiežius savo kalbos dalį pasakė lietuviškai, labai šiltai sveikindamas visus Lietuvos žemės gyventojus. Jis pasidalijo gražiais išpuoštais, kuriuos patyrė, lankydamasis Lietuvoje 1993 m. rugsėjyje. Elko pamaldose dalyvavo apie 250,000 žmonių. Kelias giesmes lietuviškai sugiedojo Punsko lietuviai. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus palinkėjo popiežiui ištvermės ir sveikatos. Jis pasakė, kad Šventąjį Tėvą lietuviai labai myli ir kviečia, jei tik bus galimybė, vėl apsilankyti.

Net ir kai kurie tikintieji nesupranta, kodėl dabartinį katalikų popiežių taip gerbia ir mėgsta jaunimas. Lenkijoje jį lydėjo, jam savo dainas dainavo, šokius šoko daugybė jaunų žmonių. Popiežiaus kalbos ir pamokymai turi paklausą įvairių tautų knygynuose ir vaizdajuosčių parduotuvėse. Ši klausimą nagrinėja ir *Notre Dame* universiteto teologijos profesorius, kunigas *Richard McBrien*. Jis yra parašęs knygą apie visų katalikų Bažnyčios popiežių gyvenimą – "*Lives of the Popes*", *Harper – San Francisco*. Jo manymu, labai mažai popiežių praeityje turėjo

galimybę naudotis tokia plačia susižinojimo ir kelionių technika. Tos kelionės sužadino susidomėjimą popiežiaus įstaiga ir jos veikla.

Dabartinis popiežius Jonas Paulius II buvo išrinktas 1978 spalį. Jis buvo pirmasis ne italas popiežius nuo Hadriano VI laikų. Pastarasis buvo olandas, išrinktas 1522 m. Iš viso yra buvę 45 ne italų kilmės popiežiai, rašo kun. *McBrien*. Šešiolika iš jų buvo prancūzai, 11 – graikai, 6 – iš Sirijos, 5 – vokiečiai, 2 – ispanai, įskaitant ir daug gėdos padariusį Aleksandrą VI. Popiežiais buvo du afrikiečiai, vienas portugalas, kuris, beje, buvo ir vienintelis popiežiumi išrinktas medicinos gydytojas. Buvo popiežiumi ir vienas anglas – Hadrian IV, išrinktas 1154 m. ir vienas iš Dalmatijos (dabartinės Kroatijos teritorijoje). Dalmatija anuomet buvo Romos provincija.

Mažai kas žino, kad net šeši popiežiai patys pasitraukė iš pareigų: Pontian – 235 metuose; Silverijus – 537; Jonas XVIII-1009 m.; Celestinas V – 1294 m. ir Gregorius XII – 1415 m.

Pirmasis popiežius, kuris po išrinkimo pasirinko naują vardą buvo 533 m. išrinktas popiežius Jonas II, nes jo krikšto vardas buvo pagoniškas – Merkurijus. Paskutinis popiežius, kuris pasiliko savo krikšto vardą, buvo 1555 m. išrinktas popiežius Marcellijus II. Buvo du popiežiai, kuriems teko pasirinkti naujus vardus, nes jų krikšto vardas buvo Petras. Pirmasis popiežius, kuris pasirinko dvigubą vardą buvo Jonas Paulius I, išrinktas 1978 m.

Bažnyčios istorijoje žinomi keturi popiežiai, kurie nebuvo kunigai. Tai Leonas VIII (963 m.), Benediktas VIII (1012 m.), Jonas XIX (1024 m.) ir Benediktas IX (1032 m.).

Keliais sakiniiais

• NATO karinė vadovybė paskelbė, kad birželio 20 d. paskutinis jugoslavų kareivis paliko Kosovą. Buvo patvirtinta, kad nutraukti Serbijos bombardavimai, nes jos karo vadai išlaikė savo duotą žodį. Bloga padėtis susidarė tik ten, kur Jugoslavijos kariai turėjo ant kelio palikti sugedusias arba dėl kuro stokos sustojusias savo mašinas: dešimtys tankų, šarvuotųjų ir sunkiųjų artilerijos pabūklų.

Serbų vadai prašė leidimo pasiimti paliktus ginklus vėliau.

Sajungininkai yra nelinę laikyti sargybinius prie tų ginklų ir mašinų. Pasitarimai šiuo klausimu vyksta toliau.

• Slovėnija labai šiltai rengėsi priimti retą svečią – JAV prezidentą Bill Clinton. Buvo suremontuota ir išpuošta senovinė pilis, esanti netoli valstybės sostinės Liublianos. Ten JAV prezidentas planavo pakviesti pietums 120 svarbių svečių.

Slovėnai pirmieji pasitraukė iš Jugoslavijos federacijos ir įkūrė savo nepriklausomą valstybę.

Šalies pramonės pajėgumas ir gyventojų pajamos lyginamos su Graikijos ar Portugalijos pajamomis. Todėl slovėnai nesupranta, kodėl jų valstybė dar nėra priimta į NATO. Slovėnija turi apie du milijonus gyventojų.

Koeln mieste baigėsi aštuonių didžiųjų pramonės galvybių vadovų suvažiavimas. Konferencijos pradžioje Rusijai atstovavo premjeras Sergej Stepasinas, tačiau paskutinę (*Nukelta į 3 p.*)

Redakcijos skiltis

Klastos pasaulyje

Izraelio ambasadorius Oded Ben-Hur, kaip ir buvo galima tikėtis, eilinį kartą apšmeižęs Lietuvą, jau vėl ima aiškinti, esą jis "to nesakęs". Paskutiniuose žinių tarnybų pranešimuose šmėkstelėjo, kad jis lyg ir ruošiasi po kelių savaičių pats pasitraukti iš ambasadoriaus pareigų. Gal jį paveikė tai, kad atsakingi Jungtinių Valstijų pareigūnai nedviprasmiškai išreiškė pritarimą ir paramą Lietuvos Prezidento sudarytos komisijos nacių ir sovietų nusikaltimams ištirti veiklai? O gal jis tiesiog jau atliko savo užduotį? Gal sąžinė prabilo? Tai būtų negirdėtas dalykas.

Tuo tarpu Vašingtone veikiantis Holokausto muziejus ir toliau platina kompaktines plokšteles su išniekintu Lietuvos himnu. Skaitytojas iš Čikagos mums pranešė, kad šios, atsiprašant, prekės kaina - 25 doleriai. Jei pirksite dešimt plokštelių, gausite 10 proc. nuolaidą. Jas užsisakyti galima telefonu: (202) 488-0400. Koks šios niekšybės tiražas? Kiek tūkstančių jos prigaminata? Kam bus panaudoti pinigai, gauti tokią "prekę" pardavus? Naujiems šmeižtams kurti ir šmeižikams samdyti?

Tuo tarpu apie šį tarptautinį nusikaltimą tiek Lietuvoje, tiek išeivijos organizacijose tylima. Nieko apie tai nepareiškė nei JAV LB Krašto valdyba, nei Pasaulio Lietuvių bendruomenė. Apie Lietuvos užsienio reikalų žinybas, matyt, nėra ko nė kalbėti. Neveltui Seimo narys R. Smetona palygino Užsienio reikalų ministrą su stručiu, įkišusiu galvą į smėlį. Girdi, nieko nemačiau, nieko negirdėjau. Kita solidi, Lietuvai užsienyje atstovaujanti diplomatinė įstaiga į pasipiktinusio lietuvio klausimą atsakė patarimu... nepradėti karo.

Ech, ponai valdininkai ir politikieriai! Niekas ir nesi-ruošia kariauti. Tačiau nusikaltimas yra nusikaltimas! Jei valstybė įgaliojo jus jai atstovauti, tai ir atlikite savo pa-

reigą, nors ji ir labai sunki bei nemaloni jums atrodytų. Jei to negalite padaryti, paaiškinkite viešai, kas jums neleidžia, trukdo, grasina susidoroti ir t.t. Tautų kiršinimas, neapykantos tarp tautų kurstymas - sunkūs nusikaltimai. Turi būti išaiškinti ne tik jų vykdytojai, bet ir užsakovai. Bailus arba abejingas tyklėjimas neturi nieko bendro su diplomatija.

Melo srautą neretai lydi provokaciniai veiksmai. Gal vėl kažkokie "nenustatyti asmenys" išvartys kapinių paminklus, ant kokios nors tvoros pritęptuos provokacinių užrašų, gal net koks sprogiškas priekabos namų nugriaudės? Tuo tarpu, lyg iš netyčių atsiradęs koks nors Aleksandr Nevzorov, pasivadinęs žurnalistu, visa tai nufilmuos ir puls trimituoti pasauliui apie "fašizmo ir antisemitizmo atgaivinimą Baltijos valstybėse". Neypatingai geografijoje ir istorijoje nutuokiantis žiūrovas, žiūrėk, ims šiuo muilo burbulu ir patikės. O jei tas žiūrovas arba skaitytojas - senatorius? Ko tada galima laukti? Kaip rodo buvusio JAV Prezidento G. Bush raštai, panašių nesusi-gaudymų tikimybė net labai aukštuose sluoksniuose - gana didelė.

Neseniai naujasis Lietuvos vyriausybės vadovas lankėsi Maskvoje. Ši kelionė nebuvo jo sumanymas: jai ruoš-tasi dar gerokai prieš R. Pakso atėjimą į šį postą. Aptariant kelionės rezultatus, pažymima, esą Maskva buvusi tokia draugiška ir palanki, net dėl Lietuvos noro tapti NATO nare nepriekaištavusi. (Ko čia priekaištauti, norėti juk nedraudžiama!) Todėl ir Lietuvos vyriausybės vadovas apie Rusijos žvanginimą ginklais Baltijos jūros pakrantėse neužsiminęs. O štai Maskvos meras Jurij Lužkov nepasidrovėjo ultimatyviai pareikšti pretenzijas dėl pustutės rusiškos mokyklos Vilniuje neliečiamybės. Kitaip, girdi, draugystės nebus.

Juozas Žygas

Nors "naujoji", t.y. okupantų valdžia ir sovietinis saugumas dėjo daug pastangų, kad pasauliui akis apmul-kintų ir laisvą Lietuvos prisijungimą prie Sovietų Sąjungos suvaidintų, bet jų režisūra buvo per daug primityvi, kad daug kas ją patikėtų. Kadangi tie išrinktieji - "geriausi iš gerųjų", vadinamieji liaudies deputatai savo rolių gerai nežinojo, tai beveik prie kiekvieno deputato iš abiejų pusių agentai (daugiausia, žydai) sėdėjo. Jie alkūnės baks-telėjimu duodavo deputatams ženklą, kuomet ploti ir kuomet atsistoti. O dėl vadina-mojo Lietuvos prašymo ją priimti į "draugiškų tautų šeimą" buvo balsuojama "demo-kратиškiausiu" būdu - rankos pakėlimu. Kuomet vyko bal-savimas, jeigu kuris skubiai rankos nepakėlė, tai šalia jo sėdintysis alkūne stuktėlėjo ir jam įsakė:

- Товарищ, руку. (Draug-e, ranką-rus.).

Žinoma, tų pakeltų rankų niekas gal net neskaičiavo, nes viskas buvo jau Maskvoje "nubalsuota".

Tik šia proga noriu patikslinti kai kuriuos praeityje rašiusiuosius, kad apie teatrą nei tankų, nei milicijos būrių nesimatė. Savaime aišku, kad salėje, koridoriuose ir sodelyje buvo daug agentų. Išrinktieji deputatai į Maskvą va-

KAI TAUTA IŠREIŠKĖ SAVO VALIĄ

žiavo ir, pagal iš anksto su-darytą planą, grįždami "Stali-no saulę" parsivežė. Komu-nistų partijos "bonzos" ir Maskva džiaugėsi, kad viskas gražiai ir pagal jų planą pra-ėjo. Bet tikri lietuviai tuo vi-sai nesidžiaugė. Visi jautė tą gėdą, kuri buvo jiems pri-mesta. Pirmiausia paminėti-nas gen. V. Vitkausko nuvy-kimas susitikti su okupacinės kariuomenės vadu. O antra, tai "liaudies seimo" nubalsavimas prašyti, kad tautai jun-gą parvežtų.

Nors vyriausybė ir gene-rolai reikiamu momentu savo pareigų neatliko ir kapitulia-vo, bet tauta, o ypač jaunimas nebuvo linkęs okupantams paklusti. Tiems, kurie buvo lan-kę lietuviškas mokyklas, buvo nesvetima tautinė - pa-triotinė mintis. (Deja, tokių mokyklų dabar jau nėra!) Jie nebuvo linkę okupanto jungo nešti ir pogrindyje pradėjo veikti. Žinoma, tai buvo labai pavojinga. Bet yra sakoma, kad tauta tol nemirs, kol bus už ją mirštančiųjų.

O tarp ano meto jaunimo tokių gana daug buvo. Vyko pasyvus pasipriešinimas. Tautinių švenčių progomis tai šen, tai ten iškildavo tau-tinės vėliavos. Jos komunisti-niams pareigūnams ramiai miegoti neleido. Tai vėl, nežinia iš kur, atsirasdavo spausdinti atsišaukimai. Sa-koma, kad "baimės akys - di-delės". Okupantus net kiek-vienas užrašas ant tvoros ar stulpo gąsdino. Jie jautėsi taip, lyg būtų iš visų pusių

apsupti.

Asmeniškai tekdavo pa-justi, kad veikė organizuotas pogrindis. Pradedant balan-džio antrąją pusę, kas nors vis pasakydavo, kad už kelių savaičių bus karas. Niekuo-met nesiteiravau, iš kokių šaltinių tos žinios ateina. Nes tais laikais buvo geriau kuo mažiau žinoti. O pogrindis, matyt, buvo geriau informuo-tas. Jame buvo rengiami pla-nai, kad tinkamam momentui atėjus, kiekvienas savo už-duotį žinotų. Tik manau, kad minėtų planų niekas neužra-šinėjo, nes jeigu būtų krata padaryta, tai viskas būtų su-žlugdyta.

Ženklas sukilimui turėjo būti pirmųjų bombų sprogi-mai. Daug padėjo tai, kad ru-sai pradžioje nesusigaudė, ar tai karas, ar manevrai. O lie-tuviai aktyvistai pirmadienio rytą jau buvo užėmę radiofo-ną, radio siųstuvą, centrinį paštą ir telefonų centrinę. Pastaroji žymų vaidmenį su-vaidino. Šaudymams prasidė-jus, iš rusų karinės centrinės, esančios Viliampolėje, pa-skambino. Centrinėje budin-tieji vokiškai atsiliepė. Tai sukėlė rusų paniką. Many-da-mi, kad vokiečiai jau Kaune, Vytauto tiltą su besitraukian-čiais raudonarmiečiais iš-sprogdino.

Greitai buvo parengtas atsišaukimas į tautą ir pasau-lį bei paskelbta apie nepri-klausomybės atstatymą. Tuo buvo nuplauta "Stalino sau-lės" atvežimo gėda. Tauta šautuvais balsavo!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

vos veiksmuose nukentėju-siam regionui skirti plačią pa-ramą.

• Aštuonių valstybių va-dovų suvažiavimo metu at-skirai gana ilgai kalbėjosi JAV ir Rusijos prezidentai - B. Clinton ir B. Jelcin. B. Jelcin pasakė, kad po visų nesu-tarimų dabar vėl grįžtama prie artimų, draugiškų santy-kių.

• Serbijos vyriausybė ra-gina Kosovo gyventojus ser-bus nebėgti su kariuomene iš Kosovo, bet pasitikėti taikos priežiūros kariais. Šios pajė-gos globos visų tautybių gy-ventojus. Tai išgirde, kai ku-rie serbai sugrįžo atgal į savo namus. Tuo tarpu, anksčiau pasitraukę Kosovo albanai ėmė grįžti masiškai.

Serbų valdžia per savo propagandos priemones tvir-tina, kad ji laimėjo karą. To-

dėl serbams nesą reikalo bėg-ti iš Kosovo, kuris ir toliau lieka Jugoslavijos federacijo-je.

NATO karo vadai suren-ka Kosovo Išlaisvinimo ar-mijos ginklus. Nuo dabar tiek albanų, tiek ir serbų bei kitų tautybių asmenų saugumas yra tik NATO kariuomenės rankose.

• Indonezijos rinkimų ko-misija po ilgo balsų skaičia-vimo pagaliau paskelbė, kad daugiausia balsų laimėjo mo-teris - Demokratų partijos vadovė, buvusio Indonezijos prezidento Sukarno duktė Megawati Sukarnoputri.

• Indijos vyriausybė at-metė Pakistano siūlymą - pa-kviesti Jungtinių Tautų komi-siją ar Vakarų valstybių dip-lomatus tarpininkauti ginče dėl Kašmyro teritorijos. Indi-ja sako, kad jokių tarpininkų nereikia.

ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLOS ŠIMTMETIS

(Atkelta iš 1 p.)

jos pavadinimas. Jaudinančiai malonu, kad nuo šiol Joniškėlio aukštesnioji žemės ūkio mokykla vėl turės savo ikūrėjo Igno Karpio vardą. Tai dar kartą patvirtina, kad geri darbai, altruizmas ir rūpinimasis Tėvynės reikalais yra daug stipresnis už piktus istorijos vėjus. Šie ir daugelis kitų su mokyklos veikla susijusių faktų suminėti jubilėjaus proga išleistoje knygoje "Šimtametį laiko juostoj". Laimingi buvo šventės dalyviai, suspėję ją nusipirkti.

I jubiliejinę šventę dvi buvusios absolventės atvyko net iš Čikagos. O čikagietė Danutė Viriūnaitė, pati baigusi šią mokyklą, ir dabar atsiunčia gražius laiškus. Kaip sakė dėstytojas J. Simonaitis, muziejus su malonumu laukia po pasaulį išsibarsčiusių savo auklėtinių laiškų, prisiminimų bei kitų žinučių.

Šventiškame, bet tuo pačiu ir dalykiškame mokyklos direktoriaus Jono Gudonio pranešime buvo ne tik prisiminta praeitis, bet aptarti ir dabartiniai rūpesčiai bei planai. Siekiama, kad šią mo-

kyklą pasirinkęs kaimo jaunimas gautų tvirtas, šiuolaikines mokslo žinias, būtinas moderniam ūkininkavimui, susidarytų tvirtas patriotines ir dorovines nuostatas.

Suprantama, kad per šimtmetį prie didelio būrio auklėtinių ir darbuotojų pavardžių jau galima prirašyti "a. a." Jų atminimas buvo pagerbtas susikaupimo minute. Pasidžiaugta, kad mokyklos šventėje dalyvauja dar prieškarinio laikų auklėtinės – Emilija Simonaitytė ir Ona Naužiūnaitė – Ratkevičienė. Pastarosios pasakymas "Mus ugde meilė Dievui ir Tėvynei" skambėjo kaip priesakas būsimosioms kartoms.

Daug garsių agronomų, kitų specialistų ir mokslininkų profesinio pasirengimo pagrindus gavo čia, Joniškėlyje. Malonu, kad svarbiausios valdžios įstaigos – Prezidentūra, Seimas ir Vyriausybė prisiminė mokyklos jubiliejų, atsiuntė gražius sveikinius ir palinkėjimus taip pat sutartinai bei kūrybingai dirbti ateityje.

Taip pat tebevingiuoja

sraunioji Mažupė. Kaip ir dera miško upeliui, jo rusvas dugnas ir skaidriam vandeniui suteikia paslapties atspalvį. Pro tankių medžių lapiją mažai teprasiskverbianti saulė jo niekaip neišildo. Todėl jis toks gaivinantis nuo kelionės ir kaitros pavargusiam svečiui. Tokia pat ir Mūša, tik daug ramesnė. Jos veidrodyje, lyg geriausiame paveiksle atsispindi status kairysis krantas, danguje plaukiantys debesys ir palinkusių gluosnių, ievų, karklų šakos. Tie patys ir akmenys. Įsibridę į patį upės vidurį, lyg kviečių: eikš, prisėsk, gal ir vėl koks nors žuveliokas, kutendamas padus, stebėsis: koks didelis baltas sliekas čia susirangė. Sako, Mūšoje dar gausu žuvų.

Šimtai jaunų akių kiekvienais metais žiūri į šį paprastą, sentimentaliai gražų lietuvišką gamtovaizdį, šimtai širdžių jį išsimyli ir vėliau visą gyvenimą sapnuoja, rengiasi sugrįžti ir kartais sugrįžta. O jis visų laukia, nes jam net 100-metis tėra tik akimirka.

PARTIZANŲ MOTINA PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE

Motinos vertos
ne vieno paminklo

Puikus sumanymas kilo Pasaulio Lietuvių centro darbuotojams – papuošti šį centrą tinkamu paminklu. Ar galėjo būti geresnis pasirinkimas, kaip "Partizanų motina".

Lietuviškų kaimų motinos vertos ne vieno paminklo. O ką ir bekalbėti apie partizanų motinas, kurios savo sūnus į kovą išleidusios, dieną ir naktį ramybės nebeturėjo. Kiekvienas šuns sulojimas ar svetimi žingsniai širdį skausmu perverdavo.

Prie "Partizanų motinos" stovi paminklo autorius Ramojus Mozoliauskas.

V. Čepėno nuotr.

Mintis pastatyti tokį paminklą kilo Bronei Nainienei, PLC renginių komiteto vadovei. Šis sumanymas rado platų pritarimą. Be to, laimingu sutapimu, skulptorius R. Mozoliauskas buvo sukūręs tos tematikos skulptūrą. Ją perkėlus į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos koplyčią, daug žmonių su tuo kūrinium susipažino ir pritarė minčiai statyti paminklą. Skulptorius pažadėjo savo darbą aukoti jo pastatymui.

Netrukus buvo sudarytas statymo komitetas, o pinigų rinkimui pakviestas V. Čepėnas. Jis energingai ėmėsi šio uždavinio, nes laisvės kovotojai brangūs jo širdžiai. Trys broliai Čepėnai dalyvavo Sedos kautynėse ir vienas iš jų žuvo.

Ir dangus aukas apraudojo

Paminklo šventinimui buvo pasirinkta birželio 13-oji, nes ji beveik sutampa su tautos tragedijos, įvykusios 1941 m. birželio 14-15 d. minėjimu. Iš Lietuvos pakviesti buvę partizanai – Vytautas Balsys ir Antanas Lukša (legendinio Daumanto brolis).

Tą dieną dangus, lyg įsijungdamas į Lietuvos kankinių apraudojimą, atsivėrė ne-

(Nukelta į 5 p.)

PASAULIS IR LIETUVA

* **AR KITI KANKINIAI - "ANTRARUŠIAI"?** Vokietijos Bundestagas priėmė nutarimą pastatyti Berlyne nacistų išžudytų Europos žydų atminimo kompleksą. Tačiau Bundestagas nepalaikė pasiūlymo įamžinti milijonų kitų tautų ir tautybių žmonių, nužudytų "trečiojo reicho" konclageriuose, atminimą. (ITAR-TASS)

* **APETITAS DIDĖJA.** Vienuolikos Niujorko žydų, kurie iškėlė bylą Lenkijos vyriausybei dėl Antrojo pasaulinio karo metais užgrobtos turto gražinimo, advokatai sako, kad valstybės rankose yra apie trečdalis žydų turto. Jie išvardijo net 170 tūkst. objektų. Likęs turtas, advokatų nuomone, yra arba atiduotas visuomeninėms organizacijoms, arba parduotas tretiesiems asmenims. Advokatų pareiškime sakoma, kad turto gražinimo reikalauja dešimtys tūkstančių holokausto aukų, išblaškytų po visą pasaulį. Dokumente sakoma, jog "Lenkija pasinaudojo sunkia žydų dalia ir sekdama nacių etninio valymo modeliu ir užgrobė žydų turtą". (BNS)

* **KĖSLAI.** AB "LUKoil Baltija" generalinis direktorius Ivan Paleičik informavo "Interfax'ą", kad kompanija "LUKoil" svarsto galimybę įsigyti kontrolinį AB "Lietuvos kuras" akcijų paketą. Pasak I. Paleičiko, galutinai dėl dalyvavimo konkurse "Lietuvos kuro" akcijoms įsigyti bus apsispręsta iki liepos 7 d. (INTERFAX)

* **TAUTINĖS MAŽUMOS AR KOLONISTAI?** Baltijos valstybių bei Lenkijos prezidentai susitikime Rygoje gyrė regiono politinį pastovumą, teigdami, jog jų tolerancija tautinių mažumų klausimais galėtų pasitarnauti kaip modelis Kosove. Padaryta viskas, kad įtampa dėl mažumų būtų minimali po to, kai Baltijos valstybės išsikovojo nepriklausomybę. Visos trys Baltijos valstybės po pusę amžiaus trukusio Maskvos valdymo paveldėjo didelį skaičių rusakalbių ir turėjo kovoti, kad būtų išlaikyta pusiausvyra tarp nepriklausomybės išsikovojusios tautiečių ir likusių be pilietybės. Latvija, turinti apie 650 000 rusakalbių, turėjo daug sunkumų. (REUTERS)

* **BAIMĖ IR PRIEKAIŠTAI.** Buvęs Kaliningrado srities gubernatorius Jurij Matočkin, pristatydamas žurnalistams savo knygą "Lūžyje", spaudos konferencijoje pareiškė, kad Rusija neturi strateginių planų Kaliningrado sričiai. Matočkinio nuomone, visos federacinio centro priemonės regione yra laikino pobūdžio ir nenukreiptos į ateitį. "Nenumatoma jokių pastangų išlaikyti sritį RF sudėtyje. Tai, kad šiandien mėginama pamažu atiduoti Kurilų salas, artimiausiu metu taps ir mūsų problema", mano buvęs gubernatorius. (BNS)

* **ŽUDIKAI.** NATO vyriausiasis vadas, JAV generolas Wesley Clark Amerikos televizijai NBC pareiškė, kad serbų sukarintos pajėgos ir toliau veikia Kosove, pažeisdamos taikos susitarimą ir prisidedamos prie besitęsiančio smurto. Jos turi atiduoti ginklus ir palikti provinciją. (DPA)

* **DALYBOS.** Rusijos gamtinių išteklių ministerijos vertinimu, padalijus Kaspijos jūrą, Rusijai tektų apie 2,5-3 mlrd. tonų naftos išteklių. Geologų duomenimis, naftos atsargos Kaspijos jūros Rusijos sektoriuje yra ne mažesnės nei Azerbaidžanui priklausančioje dalyje. (ITAR-TASS)

* **PUIKUS PAVYZDYS LIETUVAI.** Prancūzijos Prezidentas Jacques Chirac atsisakė paklusti Ministro Pirmininko Lionel Jospin raginimui ratifikuoti 1992 m. Europos regioninių kalbų chartiją. Konstitucinis teismas nusprendė, kad dėl to reikėtų pakeisti Prancūzijos Konstituciją. Straipsnis, kuriame sakoma, kad valstybinė Prancūzijos kalba yra prancūzų, turėtų būti papildytas nuostata, raginančia vartoti regionines kalbas. Vidaus reikalų ministras Jean-Pierre Chevenement ragina socialistus paremti Chirac. Pasak Chevenement, suteikti regioninėms kalboms konstitucinį statusą reikėtų Prancūzijos "balkanizaciją". Dienraštis "Le Figaro" rašo, kad tokia konstitucinė pataisa keltų grėsmę pačiai prancūzų kalbai, kurią jau ir taip doko anglosaksiški žodžiai. (REUTERS)

* **SVARBUS SPRENDIMAS.** Rumunijos vyriausybė nutarė pateikti parlamentui įstatymo projektą dėl fašistų ir komunistų valdymo metais atimtos nuosavybės gražinimo. Šis klausimas, praėjus 10 metų nuo komunistinio režimo žlugimo, tebėra neišspręstas. (REUTERS)

* **BĖGA IŠ GUDIJOS.** Gudijos (Baltarusijos) rašytojų sąjungos vadovas, 1998 metų valstybinės premijos laureatas, poetas Vladimir Nekliajev, dabar esantis Varšuvoje, interviu Baltarusijos laikraščiui "Narodnaja volia" patvirtino savo ketinimą prašyti Lenkijos valdžios suteikti jam politinį prieglobsť. (BelaPAN)

* **PROTESTAS.** Suomija, liepos 1 d. perimanti pirminkavimą Europos Sąjungoje, pareiškė, jog ES vieningai prieštarauja Turkijos teismo sprendimui skirti mirties bausmę kurdų sukilėlių vadui Abdullah Ocalan. Pasak Suomijos, 15 ES valstybių rengia bendrą atsaką Turkijai. (REUTERS)

(Atkelta iš 4 p.)

PARTIZANŲ MOTINA PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE

sustabdomomis lietaus srovėmis. Bet žmonės lietaus nepabūgo ir norėjo būti kuo arčiau atidengiamo paminklo. Jį pašventino prel. Ignas Urbonas. Buvo pakeltos JAV ir Lietuvos vėliavos, dalyvavo iš Lietuvos atvykę partizanai, rikiuotėje stovėjo šauliai. Prie paminklo padėti vainikai ir gėlių puokštės, uždegta ugnis. Tolimesnės apeigos perkeltos į koplyčią. Paminklo šventinimo programa vyko, vadovaujant PLC valdybos pirmininkui Kęstučiui Ječiui. Bronė Nainienė pasveikino partizanus, dalyvaujančius, atidengiant šį paminklą, skirtą visų žuvusiųjų tėvynėje ir Sibire atminimui. Šv. Mišių pamoksle prel. I. Urbonas pažymėjo: "Mes, vyresnioji karta, esame Lietuvos trage-

dijos liudytojai. Kai mūsų balsai nutils, apie tautos genocidą ateinančioms kartoms kalbės šiandieną pašventintas paminklas". Galingai skambėjo misijos choras, vadovaujamas Birutės Mockienės.

Minėjimą didžiojoje salėje pravedė PLC tarybos pirmininkas R. Griškelis. Po trumpo įžanginio žodžio jis pakvietė solistę Praurimę Ragiene vadovauti JAV ir Lietuvos himnų giedojimui. Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą, atsiųstą šia proga, perskaitė K. Ječius. Iškilnėse žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje G. Apuokas ir Garbės konsulas Vaclovas Kleiza. Buvęs partizanas ir Sibiro

kalinys Povilas Vaičekas dėkojo paminklo autoriui R. Mozoliauskui, B. Nainienei ir visiems mecenatams bei aukotojams. Padėkos žodį paminklo komitetui tarė Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininkas P. Buchas ir PLB pirmininkas V. Kamanas

Partizanų žodis

Partizano Antano Lukšos tėvas, 75 metų ūkininkas ir du broliai nužudyti. Iš viso jų giminėje – 11 nužudytų ir 20 ištremtų (taip rašoma LE 36-ame tome). Antanas Lukša sveikino visų Lietuvos kovotojų vardu. Paminklo statymo komiteto pirmininkei B. Nainienei jis įteikė padėkos dip-

lomą. Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos I laipsnio žymeniui apdovanota Marija Remienė ir Povilas Vaičekas.

Vytautas Balsys, dėkodamas visiems dalyvaujančioms, prisiminė tas dienas, kai jo motina metai po metų neteko penkių savo sūnų. Jau būdama ligos patalė, ji ištremta į Sibirą ir ten mirė. "Lietuvoje buvo tūkstančiai tokių motinų, kaip manoji, – sakė jis. – Jos labiausiai iškentėjo. Garbė joms!"

Šventėje dalyvavo dvi partizanų ryšininkės, buvusios kalinės ir Sibiro tremtinės. Ryšininkė Zina Bujauskienė jausmingai padėkavo tremtinės Aldonos Sauke-

vičiūtės-Grinienės Magadane 1951 m. sukurtą eilėraštį, skirtą žuvusiems kovų draugams. Ona Bagdonienė, į šventę atvykusi iš Denverio, buvusi partizanų ryšininkė, politinė kalinė, papasakojo, kaip lietuvės motinos sribų buvo vedamos prie nužudytų sūnų ir su koku skausmu joms tekdavo sakyti, kad jų nepažįsta.

Iškilmingą minėjimą užbaigė paminklo statybos komiteto pirmininkė B. Nainienė, padėkojusi visiems prisidėjusiems ir dalyvavusiems atidengimo iškilnėse. Vadovaujant solistei P. Ragienei, sugiedojome "Lietuva brangi". Prel. I. Urbonas perskaitė invokaciją iš Sibiro malda-knygės.

Juozas Žygas

Laiškai "Dirvai"

AR NE PERDAUG DŽIŪGAUJAMA?

Neseniai suėjo 60 metų, kai ne tik Kaunas, bet ir visa Lietuva džiaugsmingai šventė Europos krepšinio pirmenybių laimėjimą. Per kraštą tada nuvilnijo nepaprasto pakilimo banga. Džiaugėsi visa tauta, laikinai užmiršusi dar taip nesenus politinius įvykius – lenkų ultimatumą ir Klaipėdos praradimą. Man, jaunam "keliolikmečiui", tai buvo nepaprastas pergyvenimas, kai Kauno naujoje halėje Lietuvos rinktinė jau pirmose rungtynėse sutramdė išdidžius mūsų buvusius krepšinio mokytojus latvius 37:36! Ak, niekada nebuvau dar taip pakiliai giedojęs Lietuvos himno.

Neseniai ne tik girdėjome, džiaugėmės, bet ir panašiai didžiavomės Kauno "Žalgirio" iškovota Eurolygos taure. Gavau iš Lietuvos jauno žmogaus laišką, kurio dalį čia pacituosiu: "Dėde, ar teko jums stebėti Eurolygos rungtynes iš Muenchen Olimpijų rūmų? Fantastika! Visi šventėm "Žalgirio" pergalę. Naktį po rungtynių Kaunas nemiegojo. Per Laisvės alėją praūžė sirgalių minia, kaip koks *cunami*. (Nuostoliai skaičiuojami dešimtimis tūkstančių litų. - A.V.) Dešimt tūkstančių minia traukė į Karmėlavos oro uostą sutikti parskrendančių tautos didvyrių. Visa Lietuva buvo dideliame pakilime..." Palyginamas savo jaunų dienų pergyvenimus, švenčiant 1939 metų Lietuvos pergalę, supratau, kad jaunimui ne politikos ar ekonomikos problemos, bet sportas pirmoje vietoje.

Pasirodo, ne vien jaunimui. Net ir Lietuvos vadovai nesurado ribos savo entuziaz-

mui pažaboti. Štai gražus laimėtojų sutikimas, sveikinimai, valstybiniai apdovanojimai – Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinarai treneriams, žaidėjams, gydytojui, klubo valdybos nariams ir net masažuotojams! Atrodo negavo medalio tik vargšas įvairių verslų verslininkas, vienas iš "Žalgirio" komandos savininkų. Rygoje gyvenęs Šabtajus Kalmanovičius, Izraelio ir Rusijos pilietis. Dabar jau (net skubos keliu) ir Šabtajus tapo Lietuvos piliečiu. O kiek vargo padėjo ir dabar dar vargsta nemažas būrys lietuvių tremtinių ar išeivių, prašydami Lietuvos pilietybės!

Kad ateityje dar geriau pasirodytų, "turtina" ir dosni vyriausybė privačiam klubui net 4 mln. litų nepagailėjo. Gal tada užtektų pinigų jau ne tik du žaidėjus, bet jau ir visą pagrindinį penketuką atsigabenti iš Amerikos? Lietuviai galėtų žaisti atsarginiais, arba, kaip sportininkai sako, "nuo suoliuko". Nors senesniai žmogui ir sunku viską suprasti ir pateisinti, bet prisiminkime, kad ir 1937 bei 1939 metais pergalės Europos krepšinio čempionatuose, didelė dalimi, buvo iškovotos dėka nemažos Amerikos lietuvių pagalbos. Tik prisiminkime Savicką, Talzūną, Kriaučiūną, Lubiną ir kitus.

Man pačiam asmeniškai didesnę dvasinę pakilimą, negu pereito balandžio "Žalgirio" pergalė, buvo suteikusias Lietuvos vyrų krepšinio pergalės 1992 metų Barselonos olimpiadoje. Tuomet į didžiąją pasaulinio krepšinio areną po 53 nelaisvės metų pagaliau išėjo Lietuvos olimpinė rinktinė, kurią sudarė vien

Lietuvos vyrai (Sabonis, Marčiulionis, Kurtinaitis, Chomčiūsis, Karnišovas ir kiti), ilgus metus negalėję žaisti už savo tėvynę. 1992 m. birželio 26 d. dar taip neseniai iš sovietų išsilaisvinusi Lietuva užtikrintai sutriuškino Rusijos komandą net 116-79 ir po to nužengė iki pat olimpinio bronzos medalio. Tai buvo Lietuvos, kartu ir mūsų visų laimėjimai.

Mėgstu sportą, kadaise buvau ir jo aktyvus dalyvis, o dabar Amerikoje vis dar seku sportinę spaudą. Džiaugiasi, kai sekdavosi profesionalų komandose, kaip "Portland Trailblazers" ar "Cleveland Cavaliers" žaidžiantiems lietuviams, bet niekada neužmiršdavau, kad tose komandose žaidė tik iš viso pasaulio surankioti samdyti vyrai, kurie už didelius atlyginimus žaidžia ir teikia mums pasitenkinimą, rodydami savo nepaprastus talentus. Nors ir nepigu jų pasirodymus žiūrėti, bet įdomu. Tai gal jie didvyriai? Ne, jie man – jokie didvyriai.

Aleksas Vitkus

"NIEKŠYBĖS VIRŠŪNĖ" ("Dirva", birželio 8 d.)

Gerb. redaktorium,

perskaičiau Jūsų skiltį "Niekšybės viršūnė". Ten nedavėte jokio patarimo, kaip likviduoti tą CD, išniekinusią Lietuvos himną. Aš galvoju, kad čia turėtų pasireikšti JAV kongreso "Lithuanian Caucus". Jame veikia Dennis Kucinich. Jo gerbėjai turėtų kreiptis į jį, kad pašalintų iš muziejiaus tą CD. Ger J.

DĖL REDAKCIJOS SKILTIES "NELENGVI SPRENDIMAI"

("Dirva", gegužės 25 d.)

Vytautas Šeštokas

Amerikoje jau nuo senai yra įsigalėjusi tokia politinė "medaus mėnesio" taisyklė: išrinktą prezidentą ar kitą aukštą pareigūną abi partijos "liaupsina" 30 dienų. Tačiau po mėnesio laiko "giljotina" atsisuka į kitą pusę. Jį pradeda pulti iš kairės ir dešinės, ar verta, ar neverta.

Taip buvo ir Lietuvoje, išrinkus prezidentu Valdą Adamkų. 30 dienų niekas ne-

kritikavo, nežiūrint kokia buvo vedama jo politika. Prieš kurį laiką Seimo vicepirmininkas R. Ozolas pareiškė, kad vyriausybė turi pasitraukti. Tačiau, niekur nebuvo plačiau komentuojama, kurie vyriausybės nariai buvo netinkami savo darbui.

Po prezidento Valdo Adamkaus metinės kalbos, vieton šaltakraujiško padėties vertinimo prieita prie pasiūlymo iš tos kalbos ir net priekabiavimo. Pradėjo ją kaltinti už "globojimą" kontrabandininkų, prisakė ir kitokių nebūtų dalykų.

Užkulisiuose žaidžiami labai negražūs žaidimai, kuriuos užsienio lietuviai neišgiamai vertina.

Atsiminkime, kad ta pati istorija bus ir su Rolandu Paksu. Kaip ilgai jam pavyks išvengti įtakingų partiečių intrigų?

Kas nedarba, tas neklysta. Tačiau lietuvių politikų tarpe, jau yra tokia įsigalėjusi tradicija: nieko nedarb, bet visus kritikuok. Pulk kiekvieną dirbantį politinį darbą, kad visuomenės akyse atrodytų pranašu.

Vasaros žalumoje ir ramybėje skendinti Mūša.

L. Milčiaus nuotr.

IŠSKIRSTYTAS LIETUVIŲ FONDO PELNAS

Nors dar tik vasaros pradžia, tačiau Lietuvių fondas jau išdalino šių metų derlių: 833 tūkst. 224 dolerius. Apie tai pranešė šios organizacijos sumanytojas ir steigėjas, o dabar – Pelno skirstymo komisijos pirmininkas dr. Antanas Razma birželio 23 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte įvykusioje spaudos konferencijoje. Šią komisiją sudaro (šalia pirmininko): Kęstutis Jėčius, dr. Petras Kisieličius, dr. Vytas Narutis, Rėda Pliūrienė, sekretorė Dalia Puškorienė ir antrininkės – Ramunė Puškorienė bei Ramona Steponavičiūtė. Komisija surengė tris posėdžius. Paskutiniame iš jų, įvykusiame birželio 12 d. ir užtrukusiame 9 valandas, buvo išdalinta didžiulė pinigų krūva.

Dr. A. Razma kalbėjo:

– Po 40 tūkst. dolerių buvo paskirta Pasaulio lietuvių centrui Lemonte, Jaunimo centrui Čikagoje, o taip pat ir Filadelfijos lietuvių namų "Čiurlionio" salės remontui. Dar didesnės sumos atiteko šiems projektams: 80 tūkst. dolerių – Rytų Lietuvos ir Rytų Europos kraštų lietuviams mokytojams; 60,888 dol. – išeivijos žiniasklaidai, 60 tūkst. – JAV lituanistinėms mokykloms. 18 tūkst. paskirta Mažosios Lietuvos enciklopedijos leidimui, 11,300 dol. – Lietuvių operai Čikagoje.

Pirmininko duomenimis, po 10 tūkstančių skirta Maiironio lituanistinės mokyklos Lemonte klasių įrengimui, Pasaulio Lietuvių archyvo išlaikymui, Kauno Technologijos universiteto prof. Stepono Kairio aplinkos tyrimo laboratorijos įrengimui, Vašingtono universiteto (Seattle) Baltų studijų programai ir Vasario 16-sios gimnazijai Vokietijoje.

Pašvesta daug valandų

Dr. A. Razma paaiškino, jog Pelno skirstymo komisijos nariai pašventė daug valandų, ruošdamiesi posėdžiams, nes turėjo išanalizuoti per 300 gautų prašymų ir daugiau kaip 1000 įvairių dokumentų bei priedų. Visi žūrėjo, kad būtų patenkinti tie prašymai, kurie yra svarbiausi lietuvių išeivijoje.

Buvo pažymėta, kad prašymų suma bene 4 kartus viršijo tą sumą, kurią buvo galima paskirti, todėl teko labai atidžiai darbuotis. A. Razma paaiškino, jog liko nepaskirta apie 100 tūkst. dolerių, nes kai kurie prašytojai nepriėmė reikiamų įrodymų. Be to, dalis pinigų palikta nenumatytiems, skubiems, bet reikšmingiems projektams remti.

Parama studentijai

Šalia pagrindinės Pelno skirstymo komisijos, veikė ir Stipendijų pakomisijė, kuri svarsto studentų prašymus. Iš Lietuvos ir užsienio buvo gauti 158 prašymai skirti stipendijas. Patenkinta – 119, atmesta – 39. Iš viso stipendijoms paskirta 142,365 dol. Stipendijų dydis – nuo 200 iki 4,500 dol. (vidurkis – 1-2 tūkst. dolerių). Studentams iš Lietuvos atiteko 104,420 dol., o studijuojantiems užsienio lietuviams – 60,765 dol.

Buvo paaiškinta, kad pagal pernai priimtą Pelno skirstymo komisijos gaires buvo paremti tokie Lietuvos studentai ir daktarantai, kurie rimtai užsienyje studijuoja, o ypač tie, kurie gauna stipendijas iš universitetų ar kitų institucijų, bet dėl nepakankamų finansinių išteklių negalėtų jomis pasinaudoti. To-

se gairėse atsisakyta remti gimnazijų mokinius (išskyrus Vasario 16-sios gimnaziją Vokietijoje) ir studijuojančius Lietuvos universitetuose (išskyrus partizanų ir tremtinių vaikus), nes "jų yra tūkstančiai ir neįmanoma atrinkti tik kelias dešimtis".

Svarbiausia – švietimo reikalai

Daugiausia pinigų atiteko švietimui – 364,859 dol. Tai sudaro (43.78%). Antroje vietoje eina visuomeniniai reikalai – 322,965 dol. (38.7%), Mokslui paskirta – 145,400 dol. (17.4%), kultūrai – 66.300 dol. (7.9%)

Be jau minėtų paramos Kauno Technologijos universitetui, 8 tūkst. dolerių atiteko APPLE mokytojų kursams Lietuvoje, 5 tūkst. – Vytauto Didžiojo universitetui, išeivijos knygų į Lietuvą persiuntimui (1,500 dol.) ir kt. Iš Lietuvių fondo Lietuvai tuoj po nepriklausomybės atgavimo (iš pagrindinio kapitalo – ne iš pelno) per du kartus atiteko 1,150,212 dol.

Spaudos atstovams papasakota apie Lietuvių fondo narius. Pranešta, jog šiai organizacijai priklauso 7,024 nariai, kurie sudėjo 9,665,815 dol. O įskaitant ir nerealizuotą kapitalą, organizacijos turas siekia apie 14 milijonų dolerių. Daugiau negu 4 milijonai gauti iš mirusių tautiečių palikimų. Kai kurie nariai Lietuvių fonde yra įsteigę savo asmeninius fondus.

Ilgametis Lietuvių fondo veikėjas dr. Gediminas Balukas pažymėjo, jog pradžioje – prieš 36 metus – buvo galima paskirti tik 1,200 dol. Tačiau tuomet ši suma atrodė gana didelė. Panašiai kalbėjo ir kiti ilgamečiai veikėjai – Stasys Baras-Baranauskas,

dr. Ferdinandas Kaunas, dabartinis Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas ir kiti, kurie džiaugėsi tokiu milžinišku Lietuvių fondo išaugimu ir didžiulėmis jo pelno sumomis. Gana daug pinigų gavo Lietuvių Bendruomenė – įvairios jos institucijos. Už gausią paramą dėkojo PLB valdybos pirm. V. Kamantas, JAV LB Socialinės Tarybos pirm. Birutė Jasaitienė.

Be jau minėtų LF veikėjų šioje konferencijoje dalyvavo Tarybos pirm. Algirdas Ostis ir reikalų vedėja Alė Razmienė. Spaudos atstovų tarpe buvo: Aldona Šmulskštienė, Bronius Juodelis, Vytautas Radžius, Edvardas Šulaitis, Emilija Andriulytė bei Lietuvių televizijos programos vedėjas Arvydas Reneckis, kuris filmavo konferenciją. Svarbesnės jos vietos buvo parodytos per televiziją.

Edvardas Šulaitis

TAUTOS FONDO PARAMA LIETUVAI

Birželio 12 d. TF raštinėje, Brooklyn, NY posėdžiavo šio fondo taryba. Dalyvavo 11 Tarybos narių. Pirmininkas Jonas Vilgalys pasveikino naujas Tarybos nares – dr. Nijolę Bražėnaitę-Paronetto ir Ramutę Žukaitę, pirmą kartą dalyvaujančias tarybos posėdyje. Jis pasidžiaugė valdybos ir tarybos komisijų veikla. Valdybos pirmininkas A. Vedeckas pristatė naują valdybą, kurioje, be jo, yra: Vacys Steponis – vicepirmininkas, Vida Penikienė – vicepirmininkė, reikalų vedėja, Aldona Katienė – vicepirmininkė, sekretorė, Donatas Banaitis – išdininkas ir Aldona Mackevičienė – narė specialiems projektams.

Valdybos pirmininkas papasakojo apie dabar vykdomą abiturientų apdovanojimo projektą. Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija bei TF Lietuvos atstovybė atrinko 150 abiturientų iš visų Lietuvos apskričių. Mokslo užbaigimo iškilmėse jie apdovanoti Tautos fondo premijomis. Visi atrinktieji mokyklą baigė aukščiausiais pažymiais ir parašė rašinėlių temą "Lietuva ir aš", kurį atrinkimo komisija įvertino.

A. Vedeckas taip pat pranešė, kad valdyba išleis dvi Tautos fondo žinių laidas ir rudenį suruoš fondo vaju. Vajaus metu jo nariai ir rėmėjai bus kviečiami globoti savo pasirinktą mokyklą Lietuvoje ir per Tautos fondą paskirti lėšų knygoms ar reikmenims įsigyti. Aukotojai taip pat bus kviečiami prisidėti, aprūpinant Lietuvos aukštąsias mokyklas profesiniais žurnalais.

Finansų komisijos pirmininkas Antanas Sabalis pranešė, kad šioje komisijoje dar yra Vacys Steponis ir Ramutė Žukaitė. Veiklos ir informacijos komisijos pirmininkas Jurgis Valaitis pristatė savo

komisiją, kurioje šalia jo yra: dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto, Antanas Dundzila, Kęstutis K. Miklas, Vida Penikienė, Rasa Razgaitienė ir dr. Jadvyga Vytuvienė. Komisija parengė Tautos fondo Metinio narių susirinkimo nutarimus, neseniai paskelbtus spaudoje. Jais bus vadovaujamasi fondo veikloje.

Bendradarbiaujant su Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija ir Lietuvos gyventojų genocido centru, bus pravestas konkursas ir viktorina tema "Laisvės ir kančių keliais". Konkurse kviečiame dalyvauti 300,000 Lietuvos moksleivių. Laimėtojai bus premijuoti. Projekto tikslas – skatinti mokyklinio amžiaus jaunimą domėtis Lietuvos kančių ir kovų už nepriklausomybę istorija. Rudenį Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių institute planuojama suruošti seminarą genocido ir holokausto klausimais. Jame dalyvaus šios srities ekspertai iš Kanados ir JAV. Tautos fondas šį seminarą parems finansiškai.

Paramos skirstymo komisijos pirmininkas Evaldas Remėza pranešė, kad jo vadovaujamoje komisijoje yra Vida Penikienė, Rasa Razgaitienė, Jonas Stankūnas ir dr. Jadvyga Vytuvienė. Komisija peržiūrėjo gautus prašymus ir pristatė sąrašą su rekomendacijomis. Parama paskirta: stipendijoms – \$4,750; demokratizacijai – \$9,500; Lietuvos kančių istorijai – \$19,300; jaunimo organizacijoms – \$7,300; kultūros reikalams – \$3,000; spaudai – \$12,500; švietimo reikalams – \$30,750; konkursui "Laisvės ir kančių keliais" – \$30,000. Iš viso paskirta 117,100 dolerių.

Kitas TF tarybos posėdis numatytas lapkričio 6 d. Visi prašymai suteikti paramą turi būti gauti Tautos fondo raštinėje iki spalio 1 d.

Tautos fondo informacija

Tautos fondo taryba. Sėdi (iš kairės): dr. Jadvyga Vytuvienė, Jurgis Valaitis, garbės pirmininkas Juozas Giedraitis, tarybos pirm. Jonas Vilgalys, Vida Penikienė, Evaldas Remėza, Rasa Razgaitienė, dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto. Stovi: Antanas Sabalis, v-bos pirm. Algis Vedeckas, Ramutė Žukaitė, Kostas Norvila.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

Sveiki gyvi, bendraamžiai!

**RAŠO
VILNIAUS VIDURINĖ
MOKYKLA
"LIETUVIŲ NAMAI"**

Norėtume padėkoti "Dirvos redakcijai už suteiktą galimybę mūsų kūrybos darbams patekti į Jūsų laikraščio puslapius. Vandai ir Vaclovui Mažeikoms bei Rūtai Sakie- nei dėkojame už pagalbą, užsakant "Dirvą" mūsų mokyklai ir kitą paramą.

Mes su dideliu malonumu priimame Jūsų pasiūlymą bendradarbiauti. Būtų labai smagu daugiau sužinoti apie mūsų tautiečius, ypač bendraamžius, gyvenančius Amerikoje, jų veiklą ir pomėgius. Jeigu būtų galimybė, norėtume gauti ir viena kitą laiškeli, paskaityti daugiau jų kūrybos darbų.

Mes esame karo ir pokario metų Lietuvos tremtinių palikuonys, sugrįžę į savo protėvių žemę. Tačiau daugelio mūsų tėveliai iki šiol gyvena svetur. Didelė dalis "Lietuvių namų" moksleivių atvyko iš buvusios Sovietų Sąjungos šalių, nors yra ir iš Lenkijos, Argentinos, Šveicarijos, Kipro. Dabar mūsų mokykloje mokosi apie 250 vaikų. "Lietuvių namai" yra vidurinė mokykla, kurioje mokomasi nuo pirmos iki dvyliktos klasės. Ją baigusieji gali toliau mokytis Lietuvos aukštosiose ir aukštesniosiose mokyklose.

Daugelis moksleivių gyvena mokyklos bendrabutyje. Po pamokų mes lankome įvairius būrelius, chorą, šokame tautinius šokius. "Lietuvių namai" turi dvi šokėjų grupes. Šokėjai dažnai dalyvauja įvairiuose renginiuose ne tik mokykloje. Be Lietuvos miestų teko šokti Baltarusijoje, Latvijoje, Vokietijoje. Pas mus viešėjo Huttenfeldo Vasario 16 gimnazijos šokėjai ir dainininkai su savo vadovais. Ypač didelį išpuolį paliko dalyvavimas II Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėje, kur mes susiradome daug draugų, sutikome savo likimo brolių iš Vokietijos, Argentinos, Amerikos ir kitų valstybių.

Mūsų moksleiviai yra labai kūrybingi. Jie ne tik dainuoja ir šoka, bet ir piešia, siuvinėja, daro karpinius, kuria eiles, rašo prozą. Šį kartą mes jums siunčiame pluoštelį savo kūrybos. Tai keli Jums jau pažįstamo Stasio Stavic- kio kūriniai, o taip pat ir jaunesnių – Stasio Gajausko ir Antano Gubanovo eilėraščiai

bei miniatiūros. Būtume labai laimingi. Jeigu vėl išvystume savo darbus Jūsų laikraščio puslapiuose. Apsidžiaugtumėm, gavę laiškų iš tėvynainių, esančių taip toli nuo Lietuvos.

Sėkmės, sveikatos ir puikios vasaros visiems lietuviukams!

"Lietuvių namų" moksleivių vardu

Svetlana Stavickaja
Stasys Gajauskas
Antanas Gubanas

IŠ MANO BIOGRAFIJOS

Stasys Stavickis

Meilę gyvenimui manyje įžiebė tėvas... Gimęs 1948 m., po metų jis atsidūrė Syktivkare – Rusijos šiaurėje – kaip politinis tremtinys. Koks paradoksas – vienerių metų "politikas"!

Vaikystė tarp amžiams užšalusios žemės davė labai daug – didžiulį norą gyventi.

Aš gimiau gražiausiame kampelyje – Sočyje. Sulaukęs devynerių, atvykau į Vilnių, į "Lietuvių namų" mokyklą. Šiandien jau gerai nebeatsimenu, bet, manau, vakarais kartais pravirkdavau, išsiilgęs namų. Užsimerkęs matydavau gimtąjį Sočį, jūrą, kalnus... Ką man tada reiškė Lietuva? Beveik nieko – tik gražius tėvo pasakojimus. Bet pamažu ši šalis pakerėjo mane, ypač žiemos, kokių aš dar nebuvau matęs ("...balta balta, kur dairais..."), o ilgi, ramūs vakarai verste vertė sėsti ir rašyti. Galų gale Lietuva mane pavergė savo kalba, nes lietuviškas žodis skamba lyg daina.

Meilę muzikai manyje tikriausiai taip pat įžiebė tėvas. Ėjau kokius dvyliktus metus, kai jis grįžo Lietuvon. Sakoma, kad kuo artimesnis žmogus, tuo mažiau jį pažįsti. Taip atsitiko ir man. Vieną dieną tėvas atsinešė gitarą. Greitai supratau, kokio puikios muzikanto jo būta. Gitarą mane užbūrė. Ir pradėjau mokytis groti kas dieną, vis labiau grimzdamas į muzikos pasaulį.

Tėvas pasakojo, kad apie 1962 metus Rusijoje nelegaliai pradėjus plisti "The Beatles" įrašams, jis su keliais savo draugais subūrė grupę. Dažniausiai tekdavo groti sovietų "patriotines" dainas įvairių švenčių metu, tačiau nepraleisdavo net ir menkiausių progų sugroti "just let me hear another rock n roll". Kartą jam teko

koncertuoti viename liaudies deputatų suvažiavime tuomet labai populiarioje Arteko stovykloje, esančioje prie Juodosios jūros. Tai buvo nepakartojama: raudona saulė, nutvieksdama pusę dangaus, skendo jūroje, o prie scenos stovėjo kokie keturi tūkstančiai žmonių, kurie buvo panašūs į pakrantės akmenukus...

Aš negalėjau likti abejingas tokiems tėvo pasakojimams ir svajoju sukurti savo grupę.

1998 metais į mūsų mokyklą atvyko Viačeslavas iš Kaukazo. "Gal kur netoli Soči gyvena", - pagalvojau tada. Iš tiesų, mūsų gimtines teskyrė vos 150 km. O įdomiausia buvo tai, jog mudu gimę tais pačiais metais, tą pačią dieną ir net tą pačią valandą! Viačeslavas, kaip ir aš, nebuvo abejingas muzikai. Nutarėme įkurti grupę. Pradžią buvo nelengva: teko skolintis ir sintezatorių, ir gitarą. Mokyklos rūsyje radome senus būgnus, sutaisėme juos, kiek galėjome. Mat sovietiniais laikais, prieš įkūriant "Lietuvių namus", čia buvo karinė mokykla, kurią panaikinus, mums liko visokio turto, tik, deja, sugadinto ir suniokoto.

Taip atsirado grupė "Labas". Kodėl "Labas", tiesą sakant, nežinau. Gal, kad žodis malonus, gražiai skambantis. Pirmasis koncertas įvyko 1998-ųjų pavasarį. Po mėnesio įrašė pirmąją dainą "Aš ir tu". Suprantama, koks ten "įrašas", tačiau mums tai buvo įvykis. Šią dainą beveik visa mokykla išmoko mintinai ir mums visada pritardavo.

Tų pačių metų rudenį prasidėjo rimtas darbas. Prabėgus penkiems mėnesiams, mes jau koncertavome viename populiariausių Vilniaus klubų "Muzikinis angaras". Mes labai jaudinomės, o aš, stovėdamas scenoje, jaučiausi lyg permatomas. Tačiau viskas pavyko puikiai, ir mes po to dar ilgai patys negalėjome patikėti, jog grojome "Angare".

Dabar mes daug repetuojame ir tobulinamės toliau. Sakoma, kad darbas padarė iš beždžionės žmogų. Gal ir mums pavyks kada nors tapti populiariais. Žinoma, tai svajonė, tačiau grupė man padėjo suprasti, jog, norint ką nors pasiekti, reikia įdėti daug darbo. Ne tik muzikoje.

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė
30

Jūsų vaiko uždirbtus pinigus – iki 2000 dolerių per metus – galite investuoti į atidėtų mokesčių IRA sąskaitą. Šie pinigai skirti pensijai, tačiau juos galima išimti bet kada, sumokėjus tam tikrą baudą.

Jeigu taupysite drausmingai, šie pinigai augs. Kai jūsų sūnui ar dukrai ateis laikas stoti į aukštąją mokyklą ir reikės papildomų lėšų, galėsite pasinaudoti IRA sąskaita. Tiesa, teks sumokėti baudą už tai, kad pinigus išėmėte anksčiau laiko, jie augo ilgus metus ir už juos nereikalavo mokesčių. Tačiau jūs vis tiek gausite daugiau, nei tuo atveju, jeigu būtumėte taupę pinigus apmokestinamoje sąskaitoje.

O jeigu vaikams nereikės pasinaudoti IRA sąskaitoje esančiais pinigais, tai tuo metu, kai išeis į pensiją, jie bus susitaupę kur kas daugiau, nei didžioji Amerikos pensinio amžiaus žmonių.

Šį skyrių užbaigsiu oficialiu Amerikos savarankiškų verslininkų sąjungos (American Entrepreneurs Association) priesaku, kuris tinka visiems pradedantiejiems:

"Aš nusprendžiau nebūti paprastu žmogumi. Mano teisė yra būti nepaprastu, jeigu tik sugebu. Aš ieškau galimybių, o ne saugumo. Nenoriu būti išlaikomu piliečiu, kurį žemina ir bukina tai, jog valstybė privalo juo rūpintis. Aš noriu imtis apgalvotos rizikos, svajoti ir kurti, pralaimėti ir patirti sėkmę. Man priimtinesni gyvenimo iššūkiai, nei tingus buvimas, pilnatvės svaigulys, nei priplėkusi ramybė. Savo laisvės neiškeisiu į labdarą, nei garbės – į išmaldą. Niekada nesusigūšiu prieš jokią šeiminką, nepasiduosiu grasinimams. Man lemta stovėti tiesiai, išdidžiai ir be baimės, galvoti ir būti atsakingu už save, naudotis savo kūrybos privalumais, drąsiai žvelgti pasauliui į akis ir pasakyti: "Tai aš padariau, padedant Dievui". Štai ką reiškia būti savarankišku verslininku!"

SVEIKATOS APSAUGA

Medicinos pagalba

JAV kiekvienas žmogus privalo mokėti už medicinos paslaugas. Dauguma naudo- jasi sveikatos draudimo pro- gramomis, kurias dažniausia nusiperka per savo darbdavį, nes medicinos pagalba yra labai brangi. Sveikatos drau- dimą galima įsigyti, mokant mėnesinius įnašus. Kai kurie darbdaviai apmoka dalį šių įnašų. Dažnai turi praeiti tam tikras laikas nuo įsidarbinimo iki to momento, kol darbo- vietė pradeda mokėti už svei- katos draudimą.

Yra daugybė draudimo kompanijų, siūlančių įvairias programas. Vis populiariausne sveikatos draudimo forma tampa Sveikatos apsaugos or- ganizacijų (*Health main- tinance organizations – HM- Os*) programos. Šioje siste- moje medicinos pagalbą tei- kia gydytojų ir klinikų gru- pės. Kiekvienam HMO nariui yra priskirtas gydytojas, kuris rūpinasi pirmine apžiūra ir, esant reikalui, pasiūlo apsi- lankyti greitosios pagalbos centruose, ligoninėse arba nukreipia pas specialistus. Kai kuriais atvejais draudimo kompanija apmoka visas gy- dymo išlaidas. Kartais dalį gydymo išlaidų gali tekti su- mokėti jums patiems.

Dažniausiai pas gydytoją reikia užsirašyti iš anksto. Greitosios pagalbos centruose iš anksto užsirašyti nerei- kia. Jie dažniausia būna įsi- kūrę ligoninėse ir jų pagalba verta naudotis tik tada, kai reikia skubių medikų veiks- mų.

Jei neturite pinigų medicinos pagalbai

Yra įvairių valstybinių programų, iš kurių finansuo- jama medicininė pagalba žmonėms, neturintiems pa- kankamai pinigų. Viena iš to- kių programų – *Medicaid*. Norintys gauti paramą iš šios programos privalo užpildyti įvairias formas, kuriose nu- rodomos pajamos ir kiti as- meniniai duomenys.

Gera informuotas žmo- gus visada mėgins rasti ne- mokamai teikiamų medicinos produktų bei paslaugų. Kai studijavau koledže, neturėjau stomatologinio draudimo, o reikėjo išrauti protinius dan- tis.

Gyvenimas neribotą gali- mybių šalyje/ Raimonda Mi- katavagė. – Kaunas: Šviesa, 1998. – 215 p.: iliustr.
Tel: (410) 374-3117. Fax: (410) 374-3569.

PROFESORIUS R. GRIGAS IR JO "TAUTOS SAVIGYNA"

Jau kuris laikas "Dirvoje" pasirodo gana svarūs, gerai apmąstyti prof. Romualdo Grigo straipsniai. Su šiuo mokslo vyru iš arčiau teko susipažinti per X Mokslo ir kūrybos simpoziumą 1997 metų lapkričio mėnesį Čikagoje. Savo bibliotekoje turiu dvi šio mokslininko knygas: "Tautos savigyna" (1993) ir "Tautos likimas" (1995). Apie pirmąją iš jų noriu kiek plačiau pakalbėti. Tačiau pirmiausia – keli žodžiai apie jos autorių.

R. Grigas gimęs 1936 m. sausio 25 d. Asteikių kaime, Radviliškio apskrityje. Jo kūrybinė biografija – gana turininga, o titulai – tikrai skambūs: habilituotas socialinių mokslų daktaras, Lietuvos mokslų akademijos narys ekspertas, Filosofijos ir so-

Edvardas Šulaitis

ciologijos instituto Socialinės organizacijos skyriaus vadovas, Tarptautinės informacijos akademijos tikrasis narys, Lietuvos sociologų draugijos prezidentas, žurnalo "Filosofija. Sociologija" vyr. redaktorius.

1988 m. jam buvo suteiktas profesoriaus vardas. R. Grigas – net 9 knygų autorius, 24 knygų sudarytojas ir bendraautorius. Yra išspausdinęs apie 250 mokslinių straipsnių. Išleido dvi prozos knygas: "Medaus skonis" (apsakymai, 1987 m.) ir "Degantis sniegas" (apysaka, 1989 m.). Yra tęstinio leidinio "Tautos akiračiai", skirto lietuvių tautos valstybingumo problemų nagrinėjimui, sumanytojas.

Kaip minėjau, mano dė-

mesį patraukė prof. R. Grigo monografija "Tautos savigyna", 160 psl., išleista Vilniuje, "Academia" leidykloje 1993 m. Šioje knygoje pirmą kartą lietuvių mokslinėje literatūroje kompleksiskai nušviečiama pati tautos savigynos ir jos organizavimo problematika. Atskleidus savigynos esmę, pateikiama konkrečių pasiūlymų, kaip toliau stiprinti tautos nusiteikimą ir pasirengimą priešintis ne tik išoriniam priešui, bet ir vidiniams reiškiniams, trukdantiems laisvai jos saviraiškai ir demokratinės kultūros plėtočiai. Knygos pabaigoje – 6 puslapius užimanti santrauka anglų kalba.

Kaip knygoje pažymima, ji skiriama visiems, kurie domisi lietuvių tautos likimu, jos prestižu, vienybės ir vals-

Vilnietis prof. Romualdas Grigas ir išeivijos žurnalistas Edvardas Šulaitis X Mokslo ir kūrybos simpoziume Čikagoje 1997 m. lapkričio mėn. Z. Degučio nuotr.

tybingumo įtvirtinimu. Tai, iš tiesų, yra svarbios temos, kurios turėtų dominti ir daugelį užsienyje gyvenančių mūsų tautiečių. Gaila, kad šios knygos tiražas buvo nedidelis – tik 2000.

Kiek girdėjau, prof. Romualdo Grigo straipsniai "Dirvos" puslapiuose jau spėjo sukelti skaitytojų susidomėjimą. Reikia manyti, jog ateityje jų bus ir daugiau. Lauksime!

R. BORIS IŠLEISTUVĖS

Birželio 27 d., sekmadienį, Šv. Antano parapijos salėje, Detroite įvyko Roberto Boris išleistuvės. Dalyvauti šiame pagerbime iš arti ir toli atvyko per 120 svečių. Robertas Boris yra gerai žinomas Lietuvos Vyčių veikėjas – šios organizacijos Garbės narys, buvęs Centro valdybos pirmininkas ir 102 kuopos pirmininkas, ir svarbiausia, padalinio "Pagalba Lietuvai" įkūrėjas ir direktorių tarybos pirmininkas. Liepos 1 d. R. Boris išvyko iš *Michigan* valstijos į Floridą, į saulėtą *Marco Island*.

Lietuvos Vyčių 102 kuopos nariai muzikantai Juozas Aukštakalnis ir Jonas Stanievičius gražiai išpuoštoje salėje linksma muzika sveikino visus susirinkusius. Salėje kabojo didingas Mykolo Abariaus plakatas su užrašu: "Good bye and farewell Robert Boris, God bless you ir laimingos kelionės." Šis užrašas išreiškė mūsų visų mintis. Rengėjų vardu ilgametis draugas, Lietuvos Vyčių kuopos dvasios vadas ir buvęs Šv. Antano parapijos klebonas, kun. J. Walter Stanievičius pasveikino visus atvykusius pagerbti R. Borisą ir pravedė atsisveikinimo programą. Jis apibūdino Roberto Boris gyvenimo bruožus ir jo įtaką visos Šv. Antano parapijos gyvenime.

Robertui Boris dėkojo Šv. Antano parapijos tarybos vardu – Yolanda Zaparackienė, BALFo vardu – pirmininkas kun. Alfonsas Babonas, "Lietuviškų melodijų" radijo programos vardu – vedėjas Antanas Zaparackas, Lietuvos Vyčių vietinių kuopų vardu: 102 k-pos – Ričardas

Strakšys, 79 k-pos – Margaret Dapkus ir 139 k-pos – Lilian Petravičius bei "Pagalba Lietuvai" pirmininkė Regina Juškaitė-Švobienė. Raštiški sveikinimai gauti iš Lietuvos Vyčių Centro valdybos pirmininko Jono Mankaus, Vidurio centro rajono pirmininkės Pranciškos Petkuvienės, Vidurio Amerikos apskrities – Robert A. Martin, Jr., iš "Gintaro" apygardos valdybos ir narių, "Vyties" žurnalo redaktorės Marytės Abbott, Lietuvos Šaulių sąjungos išeivijoje vado Mykolo Abariaus, Detroito Lietuvių organizacijų centro pirmininko adv. Kęstučio Miškinio, Šv. Antano parapijos altoriaus draugijos pirmininkės Josephine Janulate, Amerikos lietuvių balso radijo programos redaktoriaus Kazio Gogelio, Detroito "Gabijos" ir "Baltijos" skautų tuntų – Danguolės Jurgutienės ir Detroito ateitininkų vardu – Prano Zarankos. Regina Juškaitė-Švobienė įteikė R. Boris visų organizacijų sveikinimų knygą.

Muz. Stasys Sližys pakvietė visus sudainuoti keletą dainų. Dainavome "Ar tu žinai, mielas broli?" ir "Ažuolai žaliuos žemėj Lietuvos", sugiedojome "Lietuva brangi". Sutartinai nuskambėjo "Valio, ilgiausių metų!". Susirinkusiųjų, padalinio "Pagalba Lietuvai" ir 102 kuopos – rengėjų vardu Aldona Bunikienė ir Regina Juškaitė-Švobienė įteikė dovanas R. Boris.

Po to kelis žodžius tarė Robert Boris. Jis papasakojo apie padalinio "Pagalba Lietuvai" dabartinę veiklą. Jau

70-sis 40 pėdų ilgio talpintuvas išsiųstas į Lietuvą. Jame – įvairūs antibiotikai ir negendantis maistas (*liquid protein supplements*). R. Boris papasakojo ir apie pagalbą Lietuvos klierikams. Jau 26 klierikų metinė stipendija apmokėta. Viena vytytė paaugojo 325 "South Pacific Bell" akcijas, kurių vertė viršija 165,000 dol.

"Sėkmės Jums, Robert Borisai, ir iki pasimatymo saulėtoje Floridoje", – taria Detroito telkinys.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKĖJAS ROBERTAS S. BORIS

Robertas Stasys Boris yra trečios kartos Amerikos lietuvis. Jis gimė, užaugo ir mokėsi Detroite, lankė Šv. Antano Romos katalikų pradžios mokyklą, kurioje tuo laiku darbavosi vienuolės pranciškonės iš *Pittsburgh, Pennsylvania*. Du metus lankė Šventosios širdies (*Sacred Heart*) seminarijos gimnaziją, o 1947 m. baigė *Holy Redeemer* gimnaziją. Šešerius metus jis studijavo Detroito jėzuitų universitete ir įgijo transportininko profesiją. Robertas Boris pradėjo savo karjerą, dirbdamas *Short Freight Lines, Ryder Truck Lines* ir pagaliau tapo viceprezidentu prekybos reikalamis *Earl C. Smith, Inc.* kompanijoje, iš kurios 1990 metais išėjo į pensiją.

Aktyvus katalikiškoje veikloje nuo pat savo jaunystės, Robertas Boris pasireiškė Šv. Antano lietuvių bažnyčioje ir parapijos gyvenime.

Patarnavo Mišioms, buvo aukų rinkėjas, katekizmo mokytojas, o paskutiniu metu – parapijos tarybos vicepirmininkas. Kai Detroito arkidiecezija paskelbė apie ketinimą uždaryti Šv. Antano bažnyčią ir 50 kitų vietinių bažnyčių, Robertas Boris lydėjo parapijiečių grupę, kuri susitiko ir posėdžiavo su arkidiecezijos administratoriais. Šv. Antano bažnyčia buvo palikta.

1948 m. Robertas Boris įstojo į Lietuvos Vyčių organizaciją. 1951-56 metais jis pirmininkavo 102-ajai kuopai. Dalyvavo Vyčių chore, šokių grupėje ir režisavo keilius spektaklius, iš kurių svarbiausiu galima laikyti "Behold the Man". Pokario metais vadovavo komitetui,

kuris šalpė Vokietijos pabėgėlių stovyklose esančius lietuvius, padėjo daugiau kaip 400 lietuviškų šeimų įsikurti Amerikoje. 1960 m. Robertas Boris buvo išrinktas Lietuvos Vyčių Centro valdybos pirmininku ir tas pareigas ėjo trejus metus. 1965 m. jam buvo suteiktas garbės nario vardas.

1990 m. R. Boris įkūrė Lietuvos Vyčių padalinį "Pagalba Lietuvai". Šis labdaros padalinys rūpinasi medicininės ir humanitarinės šalpos teikimu Lietuvai. Buvo įdėta daug pastangų, siekiant įkurti modernišką katalikišką ligoninę Lietuvoje. "Pagalba Lietuvai" siuntė vaistus, aparatūrą, įrenginius ligoninėms, patalynę, rūbus ir t.t.

Regina Juškaitė-Švobienė

Lietuvos Vyčių veikėjas Robertas S. Boris.

AR TIKĖTI?

Vladas Vijeikis

Karts nuo karto Lietuvos žiniasklaida paskelbia keistų žinių. Tad jau beveik įprato me. Štai viena: "Nuteistasis parlamentaras šiltai sutiktas seime". Tas parlamentaras – tai A. Butkevičius, nuteistas už sukčiavimą. Jis tvirtina esąs nekaltas. Šia proga prisiminiau pasakojimą apie karalių, kuris sumanė aplankyti kalėjimą ir pasikalbėti su kaliniais. Visi tvirtino, kad jie nekalti. Tik vienas pripažino savo kaltumą. Karalius įsakė šį paleisti, kad jis nesugadintų kitų nekaltųjų. Taigi, A. Butkevičius nebūtų paleistas.

O kas gi tie Seimo nariai, kurie šiltai priėmė nusikaltėlį? Ne paslaptis, kad dalis Seimo narių yra buvę komunistai. Tad jie arba buvę kyšininkai, ar dabar kyšininkai arba numato ateityje imti kyšius. Taigi jie tiesia kelią ateičiai. A. Butkevičius pasirašė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą. Bet ar tai jam leidžia laužyti įstatymus? Atvirkščiai: jis turi būti baudžiamas daug skaudžiau, nes piktam panaudojo savo garbingą padėtį.

Keisti dalykai vyksta Lietuvoje...

* * * * *

Paskelbta, kad daktarai įsteigė savo profesinę sąjungą – "uniją". Iki šiol daktarų profesija buvo laikoma labai kilniu pašaukimu. Dabar daktarai susilygina su amatininkais. Jie tvirtina, kad unija steigiama ne tam, kad būtų pakelti ir taip jau aukšti daktarų atlyginimai, bet siekiant padėti ligoniams. Iki šiol sukčiai ir melagiai buvo žinomi politikieriai. Dabar – ir daktarai. Ką gi jie kvailina? Visų unijų šūkis yra "Daugiau!". Taip bus ir su daktarais. Juk jiems reikės mokėti unijos mokesčius. Kas gi juos mo-

kės? Ligoniai. Sunkvežimio vairuotojas nedrįsta iškrauti dėžių, nes tas darbas priklauso kitai unijai. Taigi reikia laukti, kad plaučių specialistas, operuodamas ligonį, visai nekreips dėmesio į žaizdas jo kūne. Tai priklauso kitai unijai. Daktarai buvo žinomi, kaip pasišventę gyvybių gelbėtojai, kurie per lietuvių ir sniegą keliaudavo pas ligonius. Tai pasiliko tik Holivudo filmuose.

Iki šiol daktarai buvo labai turtingi, o ligoniniai – be-turčiai. Dabar galima laukti, kad ligoniniai prie ligoninių durų, rankas ištiesę, prašys išmaldos.

* * * * *

Kazi kadais, labai seniai mačiau filmą "Ben Hur". Labai sužavėjo. Žydas, vairuodamas "kvadrigą", nugalėjo romiečius. Keletą minučių ekrane lėkė keturiais arkliais pakinkytos kvadrigos. Tokio vaizdo dar nebuvo. Iš to filmo nieko daugiau neatsimenu, bet vardas Ben Hur įstrigo. Ir štai dabar skaitau, kad Izraelio ambasadorius Ben-Hur (gal giminė?) labai ne-diplomatiškai prabilo. Jis sakė, kad Lietuva yra karo nusikaltėlių rojus. Tai – tik gražbylostė. Jam labai nepatiko Lietuvos prezidento sudaryta dvilypė komisija, kuriai pavesta ištirti nacių ir sovietų nusikaltimus. Mat sovietinių nusikaltėlių pusėje – nemažai žydų, kurie Izraelyje jaučiasi kaip rojuje.

Ta proga prisimename tuos laikus Lietuvoje, kada Sovietų ambasadorius Dekanozov praktiškai diktavo Lietuvos politiką. Dekanazov savo užnugaryje turėjo raudonąją armiją, kuri ir sustiprino jo veiksmus. Ar Ben-Hur turi Izraelio armiją, kuri nubaus jam nepatinkančius lietuvius?

Tenka priminti, kad tą smarkuolį sovietų ambasadorių Dekanazovą, kuris "sėkmingai" tvarkė Lietuvos reikalus, pati sovietų valdžia sušaudė. Linkime to ir Ben-Hur, kuris neteisėtomis priemonėmis skverbiasi į Lietuvos vidaus gyvenimą.

Lietuvos diplomatus nustebino toks Ben-Hur išsišokimas. O mane nustebino

Lietuvos diplomatų nustebimas. Argi jie nežino, kad tokių išsišokimų buvo ir bus?

Taigi tas Ben-Hur, kaip minėto filmo herojus, išiveržė į Lietuvą. Tik ne su arkliais ir ne su kvadriga, bet su

diplomatinio pasu. Tačiau atrodo, lyg jis nežinotų, kaip elgtis.

Seimo pirmininko pavaduotojas R. Ozolas jam pasiūlė "susikrauti lagaminus". Pritariu R. Ozolui: "Ben-Hur,

susikrauk lagaminus, susidėk į kvadrigą ir, kaip tas filmo herojus, skubėk iš Lietuvos. Lietuva yra nepriklausoma ir nesiruošia atsiskaitinėti nei Ben-Hur, nei niekam kitam.

KOMPOZITORIUS

APYSAKA

Dalila Mackialienė

(Tęsinys. Pradžia – 22 nr.)

Pranas atsisėdo ant lovelės šalia Julijos ir priglaudė jos galvą prie savo krūtinės...

* * *

Joks traukinys nėjo į Lietuvą su grįžtančiais tremtiniais. Joks laivas neskrodė jūrų ton pusėn. Neatsirado norinčių grįžti, nors dainomis ir pažadais buvo viliojami iš-eiviai grįžti į savo kraštus. Visi jau buvo spėję pažinti komunizmą ir traukėsi kuo toliau. Keliavo į svetimus kraštus, pasirinkdami sunkią juodadarbio dalį ir gyvenimo svetur vargą.

Pranas su šeima įsikūrė Amerikoje. Dirbo sunkiai, ruošė vaikams geresnę ateitį išleisdami abudu į aukštųjų mokslus. Nors tėvai ir sulinko nuo sunkios gyvenimo naštos, bet vaikų gyvenimas tiesėsi šviesiais vieškeliais, ežerų ir upių pakrantėmis, sėdint naujuose automobiliuose, brangiais baldais apstatytuose salonuose, gurdinojant vyną iš krikščionių taurių.

Audrė savo mokslus ap-vainikavo medicinos daktarės diplomu. Su savo vyru, irgi daktaru, atsidarė privačią kliniką, vėliau prie jų prisijungė Vėjūnas ir pinigai slydo, net neskaičiuojami. Julija tik bijojo, kad pasiektas gerbūvis neužslopintų vaikų meilės tėvams. Ji bijojo likti užmiršta, apleista.

Po kurio laiko Julija gavo savo puseserės Irenos, gyvenusios Vilniuje, laišką. Ją kvietė, jei ne su vaikais, tai bent vienai atvažiuoti, nes sąlygos pagerėjo ir apsilankymai nėra taip griežtai kontroliuojami. Ji suskato ruoštis kelionėn. Irena rašė, kad jos sveikata menkėja ir dar labai norėtų pasimatyti. Rašė, kad jos dukterė Joana yra ištėkėjusi už menininko, o jis turi privilegijų, nes sovietai menininkus gerbia. Jis turi automobilį ir jo niekas nekontroliuoja, nei kur jis važiuoja, nei ką veža. Jis tikrai neatsisakys pavežioti.

Pagaliau Vėjūnas, dar pabaigęs elektronikos mokslus, sutiko su motina vykti į Vilnių, nors daug skersvėjų tuo metu švaistėsi dėl lankymosi Lietuvoje. Vėjūnas stengėsi kalbėti lietuviškai, kad, nuvykęs Vilniun, galėtų susikalbėti.

Pranas paprašė parvežti

žiupsnelį žemės iš jo tėviškės, iš po obels prie šulinio.

– Prie tos obels prabėgo mano vaikystė. Į atsilošusią šaką atsėdęs, ruošdavau pamokas. O vėliau, jau būdamas studentu, grįžęs visada paglostydavau šakas. O kas būdavo pavasariais per žydėjimą, o rudenį – koks obuolių kvepėjimas! Dar ir dabar girdžiu bičių dūzgimą. – padūmavusiomis akimis Pranas lietuvių žydinčią obelį, skendinčią dūzgesio pilname tėviškės sode.

– Žinoma parvešim, jeigu tik rasime sodybą ir obelį. O gal bus, kaip toj dainoj "Kur bazužė samanota". Gal neleis net aplankyti. Bet mėginsim kaip nors pasiekti Lazdynėlius. Ir man bus malonu aplankyti ir prisiminti. – Ir atmintyje šmėkstelėjo Prano tėviškės žydinčios pievos, po liepų šaknimis prie išgriuvusio skardžio – šaltinėlis, pilnas šalto skaidraus vandens. Tada Pranas ją nuvežė pirmą kartą parodyti savo tėvams. Kaip toli tos dienos, kaip toli, kad jau net mintis nepasiekia. Atsiduso. Nykščiu perbraukė per veidą, ir užlūžusiu balsu nueidama teistarė:

– Aš tikiu, kad mums pagelbės Irenos žentas, o mes jam atsilyginsim. Juk mes nieko kito artimesnio tenai neturim. Ten, sako, toj dolerinėj krautuvėj visko yra. Nors ir brangu, bet vistiek atsilyginsim. Tegu tik nuveža.

Prisikrovę lagaminus, atsisveikinę artimuosius, Julija ir Vėjūnas išvyko į tėvynę.

Artėjant prie Vilniaus, Julijos širdy augo nerimas. Ilgesys maišėsi su baime ir nežinia. Ar atpažins numylėtąjį Vilnių? Ar atras savo butą? Vis pasakojo Vėjūnui apie paskutines dienas, gyventas Vilniuje, prieš jį apleidžiant. Atminty dar viskas kaip gyva, tik Vėjūnas jau mažai ką prisiminė. Jo prisiminime šmėkščiojo mėnesienos naktys, kai tėčio tėviškėje pro seklyčios langus leisdavo popierinius karvelius į sodą. Šie plevendami krito į obelis, krito ant žemės ir atrodė, kaip gyvi balandžiai. Tie skraidantys balandžiai mėnesienoje buvo vienintelis prisiminimas iš vaikystės dienų. Tik ši apgaulinga iliuzija...

Atvykusius Vilniun, pasitiko būriai žmonių. Jiedu stovėjo atokiai ir akimis ieškojo

Jono Skirpsto, vis žvelgdami į jo fotografiją. Bet tuojau prie jų pribėgo puseserė Irena, šalia jos atsirado ir Jonas Skirpstas. Aukštas, juodbrūvis, mėlynomis akimis ir rūstoku veidu. Jis kalbėjo kiek su akcentu ir atrodė, lyg būtų svetimtautis. Jis buvo Filharmonijos muzikų grupės vadovas ir darbas leido jam nesivaržant pabendrauti su svečiais. Jiedu su Vėjūnu greit surado bendrą kalbą ir abudu kartu kalbėjo ir abudu kartu klausėsi. Dabar Vėjūnas suprato, kaip svarbu mokėti lietuvių kalbą.

Pasidžiaugę vieni kitais ir kiek pasikalbėję, apžiūrinėjo Vilnių, ieškojo pažįstamų ir likusias dvi dienas nutarė vykti į Prano tėviškę – į Lazdynėlius ir į Julijos gimtinę – visai priešingoje Lietuvos pusėje – Aukštaitijoje. Jonas Skirpstas prižadėjo parūpinti leidimus išvykti iš Vilniaus.

Įsėdus automobiliu, Vėjūnas, apžvelgęs automobilio palubę, juokaudamas užklausė:

– Nesimato mikrofonų. Jie tur būt gerai paslėpti?

– Tik ne mano automobilyje. Aš patikimas, esu nusipelnęs Tarybų Sąjungos artistas, apdovanotas ordinais ir premijomis už įnašą muzikai. Aš esu vienas iš jų ir tokiems mikrofonai nereikalingi. Ar taip yra, žinau tik aš vienas. Naudojuosi privilegijomis, kaip ir daugelis kitų, ir mėginu gyventi normalų žmogaus gyvenimą. Komponuoju dainas, dirguoju orkestrui. Mano dainas dainuoja visa Lietuva. Girdėjau, kad jau ir užsienį pasiekė. Tai man didelis džiaugsmas. Jeigu kada teks apsilankyti, tai pats išgirsiu jūsų choras dainuojant mano dainas. Tai bus brangiausias momentas. Lyriką parašo mano draugai poetai, įmaišydami tai raudoną aguoną, ar raudoną saulėlydį, kuris laime ir džiaugsmu nušvietė visą kenčiantį kraštą. Visi apgaudinėjami ir gana rafinuoti. Tai suteikia kūrybinių jėgų. Žinantieji apie šiuos apgaudinėjimus reikšmingai paspaudžiame vienas kitam rankas ir dirbame toliau.

– Bet juk tai rizika. Juk gali draugai išduoti ir, jeigu suuostytų, jeigu iššifruotų, galite atsidurti už grotų, ar Sibire, – lyg su baime aiškino Vėjūnas.

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?

Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

Skautijos gyvenimas

BRANGINDAMI SAVO GARBĘ

Visai neseniai – 1998-aisiais – lietuviškoji skautija minėjo dvi sukaktis: skautų organizacijos įkūrimą Lietuvoje 1918 m. ir penkių dešimtmečių veiklą Amerikos žemyne. Tėvynės miškuose 50-čiai metų užgesus skautų laužams, svečiuose kraštuose juos ižiebė išeivijoje atkurta Lietuvių skautų sąjunga. Skaučių ir skautų gretose per tuos penkis dešimtmečius pražygiavo tūkstančiai lietuviško jaunimo ir organizacija išliko gyvastinga, nes skautai tesėjo prieš lietuvišką vėliavą duotą priesaiką:

Brangindamas savo garbę, aš pasižadu tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui...

Birželio 15 d. vakare į Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos Konferencijų kambarį rinkosi vyresniųjų skaučių "Židinys", skautininkės ir skautininkai, "Pilėnų" ir "Neringos" tuntų vadovės ir vadovai. Iškilmingoje "Židinio" sueigoje skautininkės įžodį davė šio vieno to draugininkė Ingrida Bublienė.

Sueiga pradėta Lietuvos himnu, po kurio Nijolė Kersnauskaitė kreipėsi į susirinkusius:

– Susirenkame šiandien draugėn iškilmingai vyresniųjų skaučių "Židinio" sueigai. Ši Lietuvos istorijoje šventą vakarą prasminga mums būti kartu. Prieš 58 metus, birželio 15-ą dieną Sibiro link pajudėjo užkalti traukinių vagonai. Vežė iš namų vyrus, moteris, vaikus – vežė nežinomon ir baision tremtin nekalto tautos nekalto žmones. Sustojame šiandien prie jų kančios kryžiaus ir iš tūkstančių prisiminkime nors vieną vardą:

"Kun. Jonas Staškevičius, Šilutės vikaras, teturėjo 40 metų, kai 1950 m. spalio 19 d. jį išvežė į Sibirą. Tremtyje susirgo džiova. Mirė Sverdlovsko stovykloje 1955 m. gegužės 31 d. Iš Sibiro jo

tėvai gavo du laiškus, rašytus 1954 m. Vienne, Motinai skirtame laiške, rašė:

*"Kaip tuščia be tavęs,
Mamyt,
Pasaulis šis platus!*

Ateina Motinos diena... Teisingai apie tave giedojo kūdikis:

*Motina mano, Tau atiduodu
Žydincią širdį,*

*kaip baltą taure...
Tu jon pasaulio ašaras rinki,
Visos žmonijos*

kančias ir kraują...
Sveikinu, bučiuodamas
Tamstos motinišką ranką už save, už Juozą, Stasių, už Leoną, Levutę, Broniuką – už visus: esančius čia ir toliau, už gyvus ir mirusius. Visiems jiems Tamsta esi Mama... Iš Tamstos paėmiau meilę dainoms, meilę Bažnyčiai, pasiaukojimą, pamaldumą... Mamyte, už visa ačiū... Sakau: su Dienu. Bučiuojantis Tamstą sūnus ir vaikas kunigas Jonas".

"Lietuviai Sibire", 1981

- red. Juozas Prunskis

Prieš skautišką vėliavą prisiekę meilę ir tarnybą Dievui, Tėvynei ir Artimui, penkis dešimtmečius nešiojome širdyje tos kilnios ir nekalto tautos atminimą. Ir jautėmės, kad esame jos dalis.

Kun. Gediminas Kijauskas, S.J., kalbėdamas apie įžodžio reikšmę, pavadino šią priesaiką gyvybės versme, nes ji, nesvarbu kokio amžiaus būnant duodama, nuo paukštytės iki skautininkės, įpareigoja eiti kilnių idealų keliu. Šis iškilmingas pažadas pakelia į naujas aukštumas, gerokai virš vidutiniškumo. Savo noru mes pasiryžtame rinktis gerį. Iš to plaukia vidinis pasitenkinimas ir džiaugsmas. Prieš Dievą ir seses išsakytas Pažadas tampa gyvojo vandens versme. Ir ta galinga srovė gali tapti upe ir pagaliau susijungti su beribe jūra. Tokio pavyzdžio iš mūsų laukia jaunesnieji, ku-

Nijolė Kersnauskaitė

riems padėti ir kuriuos vesti mes įsipareigojame.

Tęsiant trumpą susimąstymą prieš įžodį, sesė Nijolė kalbėjo: "Draugo" kultūriname priede, 1997 m. balandžio 5 d., Pranas Visvydas šitaip rašė apie Kitoniškumo ilgesį. "Šiaip ar taip ilgimės kitoniškumo, nors savo buitimi, kaip dera, esame patogia prisiderinę prie visų... [...] kitoniškumo trauka nei kiek nepasensta... Visi gi esame žmonės, kuriems lemta ne sykį susimąčius smerkti dienų dienas slėgiantį vienodumą. Kiek kartų atidžiau pažvelgęs į jūsų akis, matau liūdną neišsipildymo žvilgsį. Bet ar dėl to verta per daug sielotis? Verta! Ir dar kaip! Verta ilgėtis kitoniškumo. Stengtis susikaupti ir mąstyti apie tai. Tegul dieviškoji formulė būna ir nesurasta, tegul ore sklendo jos įvairios galimybės... Svarbiausia, kad ši išganinga nuostata vis tiek kažkur yra. Mes tai žinome ir dabar žinome. Todėl jos ilgimės. Ir, žaisdami ore, jos ieškome. Sparnų, sparnų ieškome".

Už langų – žydintis birželis. Atgimstančioj gamtoj jaučiame nepaprastą grožį ir nepaprastą jėgą. Visa yra nauja. Tokio pat atgimimo reikia ir žmogui. Ir mums reikia savo gyvenime visa padaryti nauja.

Gyvenimas yra kvietimas tapti pilnutiniu žmogumi. Mes šį kvietimą priimame per skautybę ir skautišką gyvenimo būdą. Tai nuostabus kelias ir nuostabi ta organizacija, kuri moko mus nesilenkti žemėn verkšlenančiais gluosniais, bet, valią įtempus, augti į dangų galingais ažuolais. Skautybė ir skautiškumas tik tada tampa prasmingi, kai skautiško gyvenimo kelias yra perkliamas iš vaikystės ir jaunystės į suaugu-

Po įžodžio apeigų į sueigos dalyvius prabilo LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė.

G. Juškėno nuotr.

sio žmogaus viso gyvenimo sielos ir dvasios būseną, laikyseną, darbus ir apsisprendimus.

Ir mes ieškome, ir mes ilgimės kitoniškumo – su vienu skirtumu. Mūsų ieškojimas jau turi kelio ženklus, skautiško gyvenimo kelio ženklus, o mūsų grožio ir kitoniškumo ilgesy nedilstantiom raidėm įrašyti poetės Juozės Vaičiūnienės žodžiai:

Nieks nežino,

kur ta paukštė skrenda,

Ir kodėl balta ji

tarp juodų varnų.

Jei kas numestą jos baltą

plunksną randa,

Tam negilios jūros, ne per

aukštos keteros kalnų.

Skautininkės įžodį priėmė ir kaklaraištį užrišo v.s. Albina Petukauskienė, kuri vadovavo "Neringos" skaučių tuntui, kai Ingrida ten augo ir skautavo.

Baigiant iškilmingąją sueigos dalį, prabilo ir pati Ingrida Bublienė. Savo trumpame žodyje ji prisiminė, kad tik šį rytą grįžo iš Lietuvos, kur buvo minimas Liūdnasis birželis. Tūkstančius plevėsuojančių trispalvių ji mato ir savo žalią kaklaraištį, jun-

giantį ir ją, ir mus visus su Lietuva, kuriai ir šiandien mes – išeivijos lietuviškoji skautija – esame labai reikalingi. Savo priesaiką ir savo įžodį mes vykdome, kai su Dievo pagalba tarnaujame savo Artimui ir per jį – Lietuvai.

Gražų ir prasmingą vakarą užbaigėme giesme "Lietuva brangi".

SKAUDŽIAUSIAS PRISIMINIMAS

O kai mūs žemelė

bus nuo kraujo soti,

Ir tu vėl sugrįši

miško takeliu.

Atnešiu vandens tau

moliniam ąsotį,

Duosiu nusišluostyt

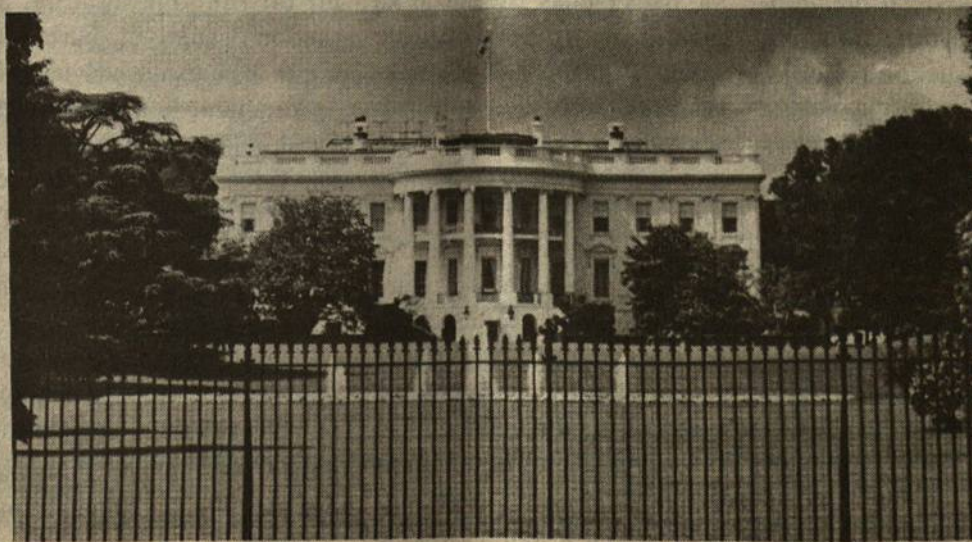
rankšluosčiu linų.

V. Panavaitė-Stankuvienė.

Man kasmet birželio 13 d. yra skaudžiausias prisiminimas, kada Alytaus geležinkelio stotyje raudonarmiečiai neleido vagonė aplankyti rusų suimtą mano tėvą, mamą ir sesutę. Pajudėjo tremtinių traukinys, o man kasmet tą dieną skamba ausyse tėvo šauksmas iš prekinio vagono: – Gerardai!...

Gerardas Juškėnas

LIEPOS 4-OJI – JAV NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

Baltieji Rūmai Vašingtone.

R. Kisieliaus nuotr.

LIEPOS 6-OJI – LIETUVOS VALSTYBĖS DIENA

Lietuvos Respublikos prezidentūra.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- LIEPOS 17 d. – trečioji "Gijos" gegužinė "Beachland Park" pokylių vietoje. Pradžia - 4 v.p.p.
- LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.
- RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. Įvažiavimas iš Euclid g.
- RUGPJŪČIO 27 d. – Lietuvių kultūros darželių vakaras Gwin Estate sodyboje.
- RUGSĖJO 4-5 d. – metinės ŠALFASS golfo žaidynės vyks "The Reserve at Thunder Hill", Madison, OH. Rengia Klyvlendo Lietuvių golfo klubas.
- RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.
- RUGSĖJO 11-12 d. – metinės Šiaurės Amerikos baltijiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės. Cuyahoga Community College, Parma, OH. Rengia Klyvlendo LSK "Žaibas".
- RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".
- SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.
- SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.
- SPALIO 30-31 d.d. – Ateitininkų metinė šventė.
- LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.
- GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

VERTA APLANKYTI

- Liepos 10 d., 7:30-9:30 v.r. poros mylių iškyla į beb-

rių tvenkinį. Morning at the Beaver Pond. Breaksville Reserv. Vaughn Rd.). Pasiimkite žiūronus ir neperšlampamą apavą. Tel. 440/ 525-1012.

• Liepos 10 d. 10 v.r. - 3 v.p.p., pradedant kas valandą, – luoto irklavimas ežere – Canoe Paddle. Hinckley Reserv. ežeras. Kaina \$3. Registruotis tel. 440/248-2326.

• Liepos 16 d., 7:30-9 v.v. – Don Altemus skaidrių programa iš kelionės Norvegijoje. Naturalist in Norway. Rocky River Reserv. Emerald Necklace Marina, 1500 Scenic Park Dr. Tel. 440/734-6660.

Gerardas Juškėnas

VISUS KVIEČIAME Į trečiąją "GIJOS" GEGUŽINĘ

Šeštadienį, liepos 17 d. – 4:00 v.p.p. "BEACHLAND PARK" piknikų vietoje. Įėjimas – Canterbury gatvės pabaigoje, prie ežero. Yra tinklinio, dvi teniso aikštelės, žaidimų aikštelės.

PROGRAMA: 6:00 v.v.

Vilniaus Teatro "Lėlė" aktorės ONUTĖS PUČKORIOTĖS lėlių vaidinimas, vaikų pasirodymai, žaidimai, dainos, muzika, šokiai, loterija. Vakaro pabaigoje Kauno "Radija tau" pranešėjas VYTAURAS SASNAUSKAS praves diskoteką.

ĮĖJIMO AUKA – \$10 (VAIKAMS – \$2)

Visus pavaišinsime

šašlykais, salotomis, alumi ir gaivinančiais gėrimais.

Informacija: 216-481-0011 – www.gija.org

Ačiū loterijos rėmėjams: TAUPAI, OLD NAVY, LITMA, PATRIA, VINCO KIRPYKLA, RESTORANAS "GINTARAS", ITALŲ RESTORANAS "SCOTTI'S", BACK DOOR BEVERAGE ir kt.

PENSININKŲ GEGUŽINĖ

įvyks liepos 11 d., sekmadienį, Lietuvių namų viršutinėje salėje.

Pradžia 12:00 p.p.

Programoje:

turtinga loterija, gera muzika ir puikūs, skanūs pietūs. Laukiame visų pensininkų ir svečių!

Pensininkų klubas

IEŠKOME TEISINGŲ, PATIKIMŲ ŽMONIŲ

kurie norėtų dirbti slaugos padėjėjais (nursing assistants)

Šiam darbui juos paruošime. Pamokų pradžia – liepos 15 d.

Mokėsime \$9.50 – \$10.50 už valandą.

Teirautis 216-226-6343

Morrison Staffing Inc.

1984 metais Klyvlende įkurtas "Taupos" kredito kooperatyvas. Neseniai "Taupa" paminėjo 15 metų veiklos sukaktį. Tą dieną "Taupą" aplankė daug jos narių. Jie ne tik sutvarkė savo finansinius reikalus, bet ir pasivaišino. G. Juškėno nuotraukoje – kun. G. Kijauskas ir "Taupos" vedėjas A. Spirikaitis.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS REALTY

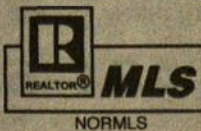
Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(216) 486-2530 (440) 473-2530

DIRVA

PENKTI METAI ARTIMO MEILĖS TARNYBOJE

(Pabaiga. Pradžia - 26 nr.)

Šių operacijų dėka žmonės galėjo įsijungti į normalų gyvenimą. Paskutinę darbo dieną, penktadienį, įvyko spaudos konferencija. Ji jau tikrai priminė Amerikos prezidento susitikimą su žiniasklaida: ligoninės kavinė buvo pilnutėlė žurnalistų, panorusių susitikti su "Vilties partnerystės" grupe. Didžiausias klausimas buvo: "Kodėl šie gydytojai tai daro?". Kodėl jie vyksta į šią tolimą kelionę, operuoja veltui, ne tik negaudami iš to sau jokios materialinės naudos, bet net padengdami savo kelionės išlaidas? Gydytojų atsakymas juos gerokai suglumino:

– Mes atvykome, vedini didelio noro padėti Lietuvos žmonėms. Tai daro mūsų pačių gyvenimą pilnavertiškesniu, teikia didžiulį pasitenkinimą.

Nors šie nuoširdūs žodžiai buvo tokie paprasti, bet dar toli gražu ne kiekvienas pajėgė suvokti jų prasmę.

Visi gydytojai turėjo progos pasisakyti. Tie, kurie čia dalyvavo pirmą kartą, dėkojo kolegoms gydytojams, kad juos pakvietė, dėkojo juos pagerbusioms ligonių mamoms ir sakė, kad būtinai kitais metais vėl atvyks į Lietuvą, jei tik jų vadovai suteiks jiems tokią progą.

Spaudos konferencijos vertėju buvo grupės koordinatorius Dr. Gintautas Sabataitis. Jis su dideliu pasišventimu atlieka didžiulį organizacinį darbą. Ne kiekvienas galėtų jį atlikti - tam reikia nemažų sugebėjimų. Tačiau Dr. G. Sabataitis yra jais Dievo apdovanotas ir šiomis dovanomis dosniai dalijasi su kitais. Džiugiai besišypsancio mūsų koordinatoriaus nuotrauka puošia žurnalo "Lietuvos sveikata" birželio 9 d. laidos pirmąjį puslapį. Šiame žurnale pateikiamas gana išsamus Dr. G. Sabataičio gyvenimo aprašymas: pirmieji vaikystės metai Lietuvoje, studijos Amerikoje, sudėtingas gyvenimo kelio ieškoji-

mas, laimingi atradimai...

Vėl grįžtu prie Lietuvos reporterių klausimo "Kodėl jie tą daro?" Norint atlikti tokius darbus, reikia sąmoningo pasiaukojimo. Atsakymą į šį klausimą randame kunigo Kęstučio Trimako knygoje "Asmenybės raida". Joje rašoma: "Gyvenimo siekis ir apsisprendimas. Vertybė, idealas, prasmė... Ar vien sau ar ir kitiems siekti gėrio? (224 p.) [...] "Ir kadangi savęs viršijimu, išėjimu iš savęs, išleidimu kitų į savo rūpesčių erdvę yra pasiekiamas jo paties asmeninė žmogiškoji pilnatvė, tai pasirinkdamas gyvenimo siekį, jis pasirašo po savo sprendimu, kuo jis taps: neužauga, jei vien sau; pilnutinis – jei tikrai sieks kitų gerovės."

Spaudos konferencijos pabaigoje dar kalbėjo dvi ligonių mamos. Janina Aurylienė su dideliu džiaugsmu prisiminė sūnaus Tomo ypatingai sudėtingą operaciją Klyvlende, kuri iš esmės pakeitė vaikiną būseną. Nors

Dana Čipkienė

Tomo dar laukia ilgas gydymas, jis jau gali gyventi normalų gyvenimą. J. Aurylienė prisiminė ir į amžinybę iškeliavusią Lietuvį Sodybos gyventoją Paulę Balčiūnienę, rinkusią pinigų jos ir sūnaus kelionei į Ameriką.

Negaluojančių vaikų vardu kalbėjo Plungės vaikų invalidų globos draugijos pirmininkė, jau minėta Judita Brencienė. Klaipėdos ligoninės vyr. gydytojas Vincas Janušonis, Dr. Algis Šlepavičius, Chirurgijos skyriaus vedėjas, aktyvus "Vilties partnerystės" kūrėjas Dr. Vytautas Grykšas kuo nuoširdžiausiai dėkojo amerikiečiams medikams ir linkėjo visiems pasimatyti kitais metais. Beje, būsimosios kelionės data – jau nustatyta.

Penktadienio vakare mūsų viešbučio valgykloje įvyko atsisveikinimo banketas. Čia dalyvavo ir dėkingumo bei vilties kupinus žodžius sakė Klaipėdos miesto vado-

vai, Sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnai, klaipėdiškiai gydytojai. Dr. V. Janušonis įteikė visiems "Vilties partnerystės" dalyviams Padėkos raštus meniškai papuoštuose viršeliuose. Paskui ilgokai diskutavome apie amerikiečių gydytojų laikyseną, darbo sąlygų skirtumus Lietuvoje ir Amerikoje.

Šeštadienį išvykome iš Klaipėdos. Jau skubant į laukiantį autobusą, viešbučio priėmimo mane sustabdė jauna mama su maža mergyte. Pasirodo, ji ilgokai mūsų laukė. Prašė pasakyti gydytojams, kad atvežė parodyti savo dukrelę, kurios jie nepėjo apžiūrėti ligoninėje. Visi jau sėdėjo pasirengę kelionei, kai perdaviau šios mamos prašymą. Gydytojai juokaudami išlipo ir, padėkoję už pranešimą, kartu su Dr. V. Grykšu nuėjo pas ligonę.

Kai jie grįžo, dar labiau pajutome, kaip mūsų čia laukia. Kelionėje aptarinėjome būsimąją kitų metų išvyką.

Mūsų mielai

A.†A.
ONAI JANKUVIENEI

užbaigus šią žemišką kelionę. Jos mielam vyrui JUOZUI, dukroms REGINAI, NIJOLEI ir KRISTINAI bei jų šeimoms reiškiamo nuoširdžia užuojautą ir kartu liūdime.

*Antanina, Pranas ir Rasa Petraičiai
Judita ir Kestutis Petraičiai
Juratė ir Juozas Šepikai*

Tomą Aurylą apžiūri Dr. Paul Bertin ir prof. Gerald Goldberg.

NEW 1999 VIDEOS ON LITHUANIA and also on VILNIUS: In English Only

LITHUANIA - INTO THE NEW MILLENIUM

100 minutes visiting more than
30 locations. \$34.95 plus Shipping

VILNIUS - A WORLD CENTRE OF CULTURE

62 minutes of original current footage
visiting the Old Town. \$26.95 plus Shipping
Or BOTH VIDEOS for \$54.95 plus Shipping

Shipping: USA: \$4.75 Flat sent Priority

CANADA: \$6.75 US Flat

All other locations: \$7.00 One Video, \$9.00 Per Set

ORDERING: Telephone: (512) 244-2464

WEBSITE: <http://centxvid.home.texas.net>

Also, please visit our Website for further information.

BY MAIL TO: CENTRAL TEXAS VIDEOGRAPHY

P.O. Box 5215, Round Rock, TX 78683

MAJOR BANKCARDS Accepted for Telephone and Website Orders.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI
PAS SAVUS!

XXXXXXXXXX

KVIEČIAME
VISUS
I
TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000